

AUG - 9 1956
AUG 2 1956

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 16 ct.

Nr. 1,297

PENKTADIENIS, RUGPILČIO (AUGUST) 10, 1956, TORONTO, ONTARIO

METAI XXV

Darbininkai Kaltina Ottawą, kad Mšinių Įmonės Atleidžia iš Darbo

TORONTO. — Auto darbininkų unijos lyderiai kaltina Ottawą, kad ūkio mašinių įmonės Toronte ir kituose miestuose atleido tūkstančius darbininkų iš darbo. Massey - Harris - Ferguson ūkio mašinių įmonės Toronte, Brantforde ir Woodstocke labiausiai paliestos.

Jie sako, kad vyriausybė kalta už tai, kad fermerių pajamos sumažėjo ir jie nebeįgalūs pirkti tiek mašinių, kiek jiems reikia. Sumažėjusios rinkos ir užsienyje dėl netikusios Kanados vyriausybės politikos.

Yra manoma, kad daugeliui iš atleistųjų darbininkų teks pabūti be darbo koki trejetą mėnesių, jei jie negalės gauti kur kitur.

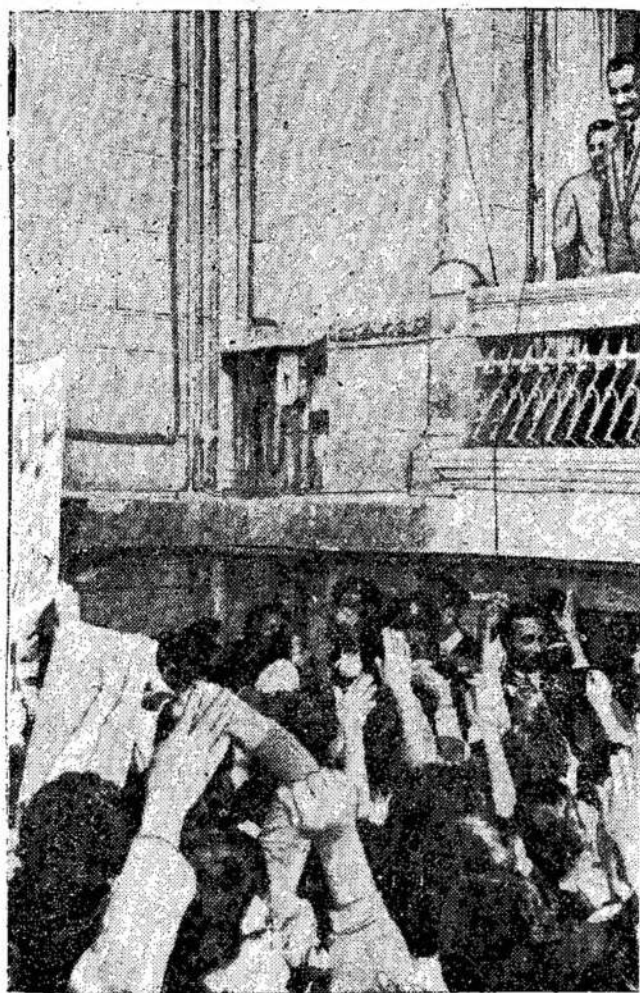
Darbininkai bauginasi, kad kompanija, pasinaudodama atoslugiu, stengsis panaikinti daugelį darbininkų iškovotų palengvinimų. Taipgi eina gandai, kad kompanija, pasiėmus naujus viršininkus, nebesamdys senesnio amžiaus darbininkų. Esą, ji dabar ieškosi jaunesnio amžiaus darbininkų.

Peržiūrėjus visą uždarbių sistemą, sako unijos pareigūnai, kompanija tikisi numušti darbininkų algas nuo 10 iki 20 procentų.

Unija planuojanti pasiųsti delegaciją į Ottawą ir pateikti vyriausybei savo skundą.

Progresyvės Darbo Partijos Toronto komitetas išleido lapelius, kuriuose reikalaujama, kad vyriausybė duotų paskolų fermeriams mašinoms pirkti, kad ji padovanotų atsilikusioms šalims kombainų už \$100,000,000, kad ji panaikintų valiutos suvaržymus prekybos reikaluose ir tokiu būdu atidarytų daugiau rinkų užsieniuose dėl Kanados gaminių. Tai labai praktiški reikalavimai.

Neseniai Britanija leidusi britų Massey-Harris-Ferguson įmonėms parduoti 100 traktorių Kinijai kaip pavyzdžius, siekiant gauti užsakymų. Kanados vyriausybė neleidžianti to padaryti.

Egiptiečiai sveikina prezidentą Nasserį (matomas ant balkono) už nacionalizavimą Suezio kanalo. Bet tas žy-

gis nepatinka Britanijai ir Jungtinėms Valstijoms. Jos nori sugrąžinti svetimsalių kontrolę.

Sako Valdžioje Perdaug Senių

ORILLIA, Ont., — Prof. H. Underhill, buvęs Toronto universiteto istorijos profesorius, o dabar Laurier House kuratorius (globėjas), kalbėdamas Couchiching konferencijoje Genevo parke (prie Couchiching ežero), pareiškė, kad Kanados vyriausybė labai daug senių, kurie neturi jokios ambicijos, planų dėl ateities.

Jis taipgi kritikavo rinkimų tvarką, kurioje renkamas tik vienas atstovas iš distrikto, nors randasi bent kelios partijos. To pasėkoj, sako jis, valdžią sudaro mažuma.

Jis norėtų jaunesnių žmonių valdžioje ir geresnės rinkimų tvarkos.

Japonai Paminėjo Hirošimos Ataką

HIROŠIMA. — Susirinko 20,000 į Memorialį Taikos Parką ir nuleidė galvas tylėjimu pagerbė atominės bombos aukas. Miesto autoritetai sako, kad žuvo 240,000.

Pirmadienį sukako 11 metų, kaip Hirošima buvo sunaikinta atominės bombos. Po visą Japoniją buvo mūringai paminėjimui šių sukaktuvių. Visos krikščioniškos ir budistų bažnyčios atlaikė speciales pamaldas.

Susirinkusiems parke mies to majoras pasakė: "Hirošimos tragedija niekad nebus pakartota". Tuos žodžius pakartojo visa minia iš 20,000.

Honduroj buvo sukilimas, kurį suorganizavą pralaimėjusio prezidentinius rinkimus kandidato šalininkai.

30 asmenų buvo užmušta ir 60 sužeista.

Visi Arabų Kraštai su Egiptu, net ir Irakas

LONDON. — Britanija siūnčia į Viduržemio sritį jūrų, oro ir sausumos jėgas, įskaitant ir taip vadinamus "raudonuosius velnius parašutininkus", bet atrodo, kad su tuo ji netoli nueis.

Už Egiptą stovja visi arabų kraštai, įskaitant ir Iraką, kuris skaitomas dideliu Britanijos draugu. Visi arabų kraštų lyderiai įspėja, kad vakarai būtų atsargesni su savo žygiais prieš Egiptą. Jie sako, kad Egiptas elgiasi teisėtai nacionalizuodamas Suezio kanalą.

Britų "raudonieji velniai" išvyko į Viduržemio sritį šaukdami: "Kur tas Nasseris?" Ant savo vežimų jie užrašė: "Saugokis, Nasseris! Štai mes atvykstame!"

Indonezija Nurašė Skolas Olandijai

JAKARTA. — Indonezijos vyriausybė buvo laikoma skolinga Olandijai vieną bilijoną dolerių, o dabar Indonezijos vyriausybė sako, kad faktinai, tai Olandija dar skolinga Indonezijai.

Indonezijos vyriausybė priėmė patvarkymą, kad visos skolos Olandijai, kurias pastaroji užtraukė kovodama prieš Indonezijos žmones, būtų panaikintos. Kitaip sakant, Indonezija nebemokės Olandijai skolų.

Kai kurie stebėtojai linkę manyti, kad Indonezijos vyriausybė tai padarė sekdama Egipto pavyzdžiu.

Gal taip ir nėra, bet faktas yra faktas, kad olandai įsiskolino Indonezijos vardu kovodami prieš Indonezijos nepriklausomybę.

Lokomotivai Nugalėjo Kvebeko Tymą

MONTREAL. — Pereitą pirmadienį čia 12,454 žiūrovų akyvaizdoj Tarybų Sąjungos futbolininkai "lokomotivai" nugalėjo Kvebeko futbolininkus 9 prieš 0.

Žiūrovai kėlė ovacijas per penkias minutes, kuomet žaidimas užsibaigė.

Bet nesnaudžia ir Egiptas. Jis šaukia armijon savo rezervistus. Taipgi Arabų Lygos politinis komitetas ruošiasi turėti susirinkimą Kairo mieste. Lygą sudaro Egiptas, Irakas, Jordanas, Libanas, Libija, Saudi Arabija ir Jemenas. Premjerai ir užsienio reikalų ministrai kviečiami dalyvauti pasitarime ir parodyti arabų solidarumą.

Sirijos socialistai planuoja sabotąžą aliejaus vamzdžių, kurie eina per Siriją į Iraką, atsitikime vakarų atakos ant Egipto.

Tuo tarpu tik septynios šalys atsiliepė į Britanijos, Francijos ir Amerikos užkvietimą į tarptautinę konferenciją šio mėnesio 16. Kyčia 23 valstybes.

Tarybų Sąjungos vyriausybė ragina abi puses nestokarščiuoti. Ji sako, kad reikalas gali būti sutvarkytas be grumojimų ir vartojime jėgos. Londone esą kalbama, kad Tarybų Sąjunga dalyvaus konferencijoje.

Britų autoritetai, tačiau kalba, kad jei konferencija reikalo nesutvarkys — tai yra, neatsteigs tarptautinės kontrolės, tai Britanija ims jėgas. Tas labai erzina arabus ir sunkina atmosferą.

Francūzai Grumuoja Bet Arabai Nebijo

PARYZIUS. — Francijos apsigynimo ministras kalbėdamas radikalių socialistų partijos susirinkime, pareiškė, kad šiaurės Afrikos nacionalizmas "yra rasinė ir religinė koalicija prieš Europą". Ta koalicija, sakė jis, turi būti "sunaikinti egiptiška kame kiaušinyje".

Bet pranešimai iš arabiškų šalių rodo, kad žmonės kyla prieš vakarus. Kyla reikalavimai nacionalizuoti aliejaus pramonę, atsitikime agresijos ant Egipto. Esą galimybių, kad aliejaus industrijų darbininkai eitų į streiką.

Sirijos vyriausybės narys pareiškė, kad Egipto kova yra kiekvieno arabo kova. Indijos socialistai pasisakė už Egiptą.

Pasidairius po Kanadą

CCF Nacionalė Taryba patiekė suvažiavimui Winnipege naują manifestą — deklaraciją principų — dėl priėmimo.

Sunku daryti išvadą iš didelių pranešimų, bet atrodo, kad šis manifestas daro didelį posukį į dešinę nuo to, kuris 1933 metais buvo priimtas Reginoje.

Patys manifesto rašytojai sako, kad 1933 metų manifestas buvo rašytas ekonominio krizės įtakoje ir dabar jau nebetinka, nes gyvenimo sąlygos žymiai pasikeitė.

Iš spaudos tilpusio aprašymo išrodo, kad CCF principai dabar mažai kuo skiriasi nuo to, kas liberalų vertybės yra praktikuojama. Atsisakoma nuo pilnos nacionalizacijos. Girdi, pramonės ir verslo stybinis biznis turi sugyventi vienas šalį kito. CCF pasisako už racionalizaciją ir tokių užvedimų, kurie trukdytų būdams privatiškai šalies ekonomikai.

Neaišku, ar šis sugyvenimas siūlomas tik kaip laikinas, pereinantis iš kapitalizmo į socializmą, ar kaip galutinis siekis. Taryboje dabar taip pat veikia visuomeniniai ir privatiški užvedimai, bet tik kaip laikinas reiškinys, pereinantis į socializmą.

Tekis palaukti aiškesnių informacijų.

CCF jaunimo organizacija savo konvencijoje Winnipege pasisakė už pripažinimą Kinijos, taipgi priėmė reikalavimą, kad Kanados vyriausybė siektų per Jungtines Tautas uždraudimo nuklinių ginklų gamybos.

CCF jaunimas taipgi reikalauja panaikinti mirties

bausmę, priimti teisių čartą, suteikti balsavimo teises 18 metų sulaukusiems, teikti didesnę paramą agrikultūrai, sumažinti tarifus, palengvinti mokesčius už javų apdraudimą ir t. t.

Jis taipgi reikalauja, kad būtų sumažintos išlaidos lavinimui karininkų. Pernai buvo išleista \$4,000,000 Kingstono militarinei akademijai arba po \$30,000 ant kiekvieno kadeto.

Kanados vyriausybė sutinkanti įteikti Jungtinėms Valstijoms protestą dėl didelio klausinėjimo Milano Baccio, kada jis buvo paimtas iš skęstančio italų laivo Andrea Doria ant francūzų laivo Il de France, o paskui New Yorke.

Amerikos agentai klausinėjo Babicą ant laivo dvi valandas, o paskui apie 20 valandų savo ofise. Jie vis reikalavę, kad jis pasakytų, ar jis nėra koks komunistas.

Babic turėjo su savim Kanados pasą. Jis yra Kanados pilietis. Ir viskas, ko jis norėjo, tai greičiau vykti namo.

Well, futbolo mėgėjai turės progą pasižiūrėti įdomių žaidynių tarp Kanados ir Tarybų Sąjungos futbolininkų. Tik nedaugelyje vietų bus tokia progą.

Tarybinis tyimas, kiek matyti iš aprašymų, yra tvirtas tyimas. Bet ar jiems bus lengva žaisti su kanadiečiais, tai dar klausimas. Tiesa, kada šiuos žodžius skaitysite, jie bus jau žaidę Montreale. Jau bus žinomi pirmieji rezultatai.

Vistik įdomu, kada skir-

tingų šalių sportininkai susitinka ir rungtiasi.

Narsioji Shirley Campbell ir vėl neišplaukė. Bet jos suklypimas yra labai neaiškus.

Pernai ji išbuvo 24 valandas vandenyje ir buvo iškelta už kelių mylių nuo kranto. Šiomet ji perplaukė ežerą per 19 valandų ir negalėjo dabaigti paskutinių trijų ketvirtadalių mylios. Išrodė, kad ir vanduo nebuvo toks jau blogas.

Man išrodo, kad jai daug pakenkė visoki "pagelbininkai", kurių buvo labai daug. Jų tarpe ir muzikantai, kurie lirlino dūdelėmis jai plaukiant.

Nežiūrint to, kad ji nepasiekė kranto, vistiek ji pasirodė kaip puiki plaukikė. Greitumu ji pralenkė visus plaukikus.

Įdomu pastebėti, kad John Jaremy, kuris perplaukė tą patį Ontario ežerą, be jokių pagelbininkų, gavo dovanų vos \$1,000 (iš miesto). Nei viena kompanija, kurios tiek daug dovanų davė Campbell, neįvertino perplaukusio plaukiko.

Išrodo, kad ir čia vaidina svarbią rolę ne tiek plaukimas, kiek gražios nuogos kojos.

Kanadietis

VAKARU VOKIETIJA TRUMPINS TARNYBĄ

BONNA. — Adenauerio vyriausybė nusileidžia žmonėms, kurie priešingi ilgai karinei tarnybai.

Esą, Adenaueras jau būtų patenkintas, kad paimtieji ištarnautų tik metus laiko. Seniau jis reikalavo net dviejų metų.

KNYGOS

IDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMUI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina \$2.50.

PASAKOJIMAI IŠ ISTORIJS. D. M. Šolomsko raštų rinkinys. Įdomūs ir naudingi pasiskaitymai. 318 puslapių, kietais viršeliais. Kaina \$2.00.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinų apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

KAIP IR SENATVEJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

FRISKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoje po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

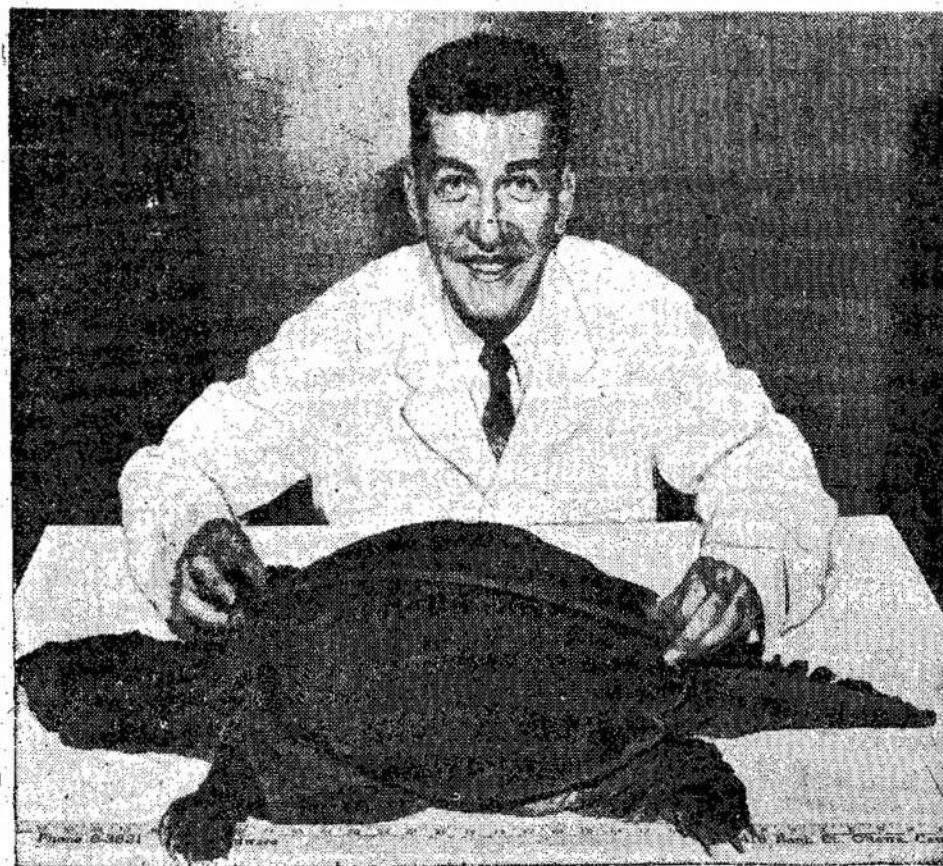
Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOS. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokesčių. Persiuntimą mes apmokame.

KLDD Centro Komitetas,

P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

Herpatologas S. Bleakney prie turklio (turtlė), kurį Marcelle Racette sugavo Ot-

tawos upėj. Jis užsikabino ant kablo, skirto dėl žuvies matyta.

40 metų amžiaus. Tokio didelio Kanadoje iki šiol nematyta.

TARYBŲ

Naujų Sporto Įrenginių

Lietuvos respublikoje to įrenginių statyba šiemet penkmeteje įgaus užmojų. Vilniuje bus statyta didelė sporto salė apie 5,000 žiūrovų galėbėti krepšinininkų, tinkininkų, lengvaatlečių ir kitių varžybas. Dabar šies krante statomas respublikoje uždaras "tako" draugijos plauk baseinas.

Vilniuje pradeda naujas baseinas. Jis bus nauš daugiausia sporto kusus geležinkelininkus. so sporto mėgėjams nu ta įrengti teniso korta.

Daug naujų įrenginių matyta pastatyti Kauno rby aikštėje bus įrengti "Zalgirio" draugijos salės, kurio tribūnose tūkstanciu žiūrovų. Stabūs du futbolo laukai mo takeliai, lengvosios tikos sektorai ir sporto viljonas. Ties senąja tvirtove, kur Neris, Nemuna, šiemet bus statyti "Darbo re draugijos stadijonas.

Didelius darbus nu atlikti Kauno Kūno k instituto stadijone. pradėtas statyti u plaukiojimo baseinas. kultūros instituto ž salėje nuo ateinančių bus pradėti dideli dar piečiant žiūrovų tr statant sales ir kam treniravimo darbui "Spartako" draugija to pastatyti mieste salę.

Didžiausias Lietuvių Knygynas Kaune

Šiomis dienomis, Stalino prospekte, veikti naujas Centrinis Knygynas — didžiausias Kaune. Tai — 125tas reikos knygynas. Jame delis pasirinkimas įvairių teratūros lietuvių, lenkų kalbomis. Užsi teratūros skyriuje yra knygų, gautų iš Le Čekoslovakijos, Vokietijos, Demokratinės Respublikos kitų užsienio šalių. U knygyno apipavidalį pirkėjai tuoj pat pavys Knygų rūmais.

Pirmą dieną knygų pardavė literatūros liasdešimt tūkstančių.

Specializuoti knygybar yra visuose respublikos miestuose ir rajonuose. Nuo metų pradžios tuvoje parduota knygų 600 tūkstančių rublių, negu per tą patį pereinamais metais.

TARYBŲ LIETUVOJ

Naujų Sporto Įrengimų Statyba

Lietuvos respublikoj sporto įrenginių statyba šeštajame penkmetyje įgaus platų užmojį. Vilniuje bus pastatyta didelė sporto salė, kurioje bus 5,000 žiūrovų galės stebėti krepšinio, tinklininkų, lengvaatlečių ir boksininkų varžybas. Dabar Neris krante statomas pirmas respublikoje uždaras "Spartako" draugijos plaukiojimo baseinas.

Vilniuje pradeda veikti naujas baseinas. Jis aptarnaus daugiausia sportininkus geležinkelininkus. Teniso sporto mėgėjams numatyta įrengti teniso kortą.

Daug naujų įrenginių numatyta pastatyti Kaune. Tarybų aikštėje bus įrengtas "Žalgirio" draugijos stadionas, kurio tribūnose tilps 10 tūkstančių žiūrovų. Stadione bus du futbolo laukai, bėgimo takeliai, lengvosios atletikos sektoriai ir sporto paviljonas. Ties senąja miesto tvirtove, kur Neris įteka į Nemuną, šiemet bus pradėtas statyti "Darbo rezervų" draugijos stadionas.

Didelius darbus numatyta atlikti Kauno Kūno kultūros instituto stadione. Čia jau pradėtas statyti uždaras plaukiojimo baseinas. Kūno kultūros instituto žaidimų salėje nuo ateinančių metų bus pradėti dideli darbai išplečiant žiūrovų tribūnas, statant sales ir kambarius treniravimo darbui ir t. t. "Spartako" draugija numato pastatyti mieste sporto salę.

Didžiausias Lietuvos Knygynas Kaune

Šiomis dienomis Kaune, Stalino prospekte, pradėjo veikti naujas Centrinis knygynas — didžiausias Lietuvoje. Tai — 125tas respublikos knygynas. Jame yra didelis pasirinkimas įvairios literatūros lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis. Užsienio literatūros skyriuje yra daug knygų, gautų iš Lenkijos, Čekoslovakijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos ir kitų užsienio šalių. Už puikų knygyno apipavidalinimą ir pirkėjai tuoj pat pavadino jį Knygų rūmais.

Pirmą dieną knygynas pardavė literatūros už keturiasdešimt tūkstančių rublių.

Specializuoti knygynai dabar yra visuose respublikos miestuose ir rajonų centruose. Nuo metų pradžios Lietuvoje parduota knygų už 600 tūkstančių rublių daugiau, negu per tą patį laiką pereiniais metais.

Puikios galimybės vandens sportui vystyti mieste susidarys ryšium su Kauno hidroelektrinės statyba. Būsimoje Kauno jūroje numatyta įrengti irklavimo stotis, jachtklubus, baseinus.

Klaipėdoje bus pastatyti nauji angarai jachtklubui ir irklavimo stotiai.

Šeštajame penkmetyje bus baigti statyti stadionai Šiauliuose, Panevėžyje, Kapstuke ir daugelyje kitų respublikos miestų bei rajonų. Plačiai bus išnaudotos puikios poilsio ir sporto sąlygos, kurios yra Trakų mieste. Čia bus įkurta turizmo bazė, laivelio nuomojimo stotis, bus pastatytas stadionas, bus įrengtos teniso ir krepšinio aikštelės.

Televizijos Centro Statyboje

Vilniaus televizijos centras — nauja šeštojo penkmečio statyba. Šio objekto statyboje dalyvauja Lietuvos ir brolišųjų tarybinių respublikų įmonės. Tobula technika, naujausi prietaisai gauti iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, Charkovo, Dnepropetrovsko, Gorkio ir kitų šalies miestų.

Dabar vyksta vidinis ir išorinis patalpos apdailinimas. Lietuvos statybininkams atvyko padėti tresto "Stal'montaz" specializuoto boro montажininkai iš Leningrado. Jie stato metalinį bokštą, kurio aukštis kartu su televizijos antenomis sudarys 200 metrų. Bokšto montavimą jie užsibrėžė baigti iki liepos 21 d., kai Lietuvoje bus švenčiamos 16-tosios Tarybų valdžios atkūrimo metinės.

Pirmoji televizijos centro eilė bus paleista į darbą šių metų lapkričio mėnesį. Kai bus švenčiamos Didžiosios Spalio revoliucijos 39-tosios metinės, sostinės ir gretimų miestų bei kaimų darbo žmonių pamatys pirmąsias televizijos transliacijas. Baigus statyti antrąją eilę, bus galima retransliuoti iš Vilniaus teatrų, stadionų bei parkų. Telecentras bus galingiausias Pabaltij. Jis retransliuos televizijos programas iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, Minsko ir kitų šalies miestų.

ŽUVIES KONSERVŲ FABRIKO STATYBOJE

Šių metų trečiame ketvirtvyje Klaipėdoje bus paleistas veikti didžiausias Pabaltijje žuvies konservų fabri-

kas, kuris įstengs per metus išleisti 30 milijonų dėžučių konservų. Dabar erdviuose cechuose montuojami įrengimai: automatinės linijos žuviai apdoroti, transporteriai, telferiai, autoklavai.

Pirmieji įmonės cechai jau paleisti į darbą. Šiomis dienomis baigtas įrengti šalidymo ir sūdyimo cechas, kurio praleidžiamasis pajėgumas sudaro apie 80 tonų produkcijos per parą.

Plečiamas Prekybos Tinklas

Kaune, K. Petrausko gatvėje, atidaryta nauja žemės ūkio produktų parduotuvė.

Mieste nuolatos plečiamas prekybos tinklas. Nuo šių metų pradžios Kaune įsteigta 7 naujos parduotuvės. Jos įkurtos naujuose daugiaaukščiuose namuose, kurie neseniai pastatyti miesto pakraščiuose.

Per penkis šių metų mėnesius parduotuvėse miesto ir pramonės prekių realizuota beveik už 20 milijonų rublių daugiau, negu per tą patį pereinusių metų laikotarpį.

STATYBA VILNIUJE

Per pasvirusius penkerius metus Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus gyventojai gavo apie 35 tūkstančius butų. Šiemet statomi dar 62 daugiaaukščiai gyvenamieji pastatai.

Miestas auga ir vis geriau sutvarkomas. Dabar čia yra daugiau kaip 400 statybos aikštelių.

Reta Kolekcija

Panevėžio kraštotyros muziejuje įsteigtas naujas skyrius. Lankytojų dėmesį patraukia reta savo gausumu entomologijos ekspozicija. Joje yra apie 6,000 drugių ir vabalų, surinktų įvairiuose žemės rutulio kampeliuose. Čia eksponuojami vabzdžiai, atvežti iš Brazilijos, Madagaskaro, Kolumbijos, Venecuelos, Korėjos, Japonijos.

Ekspozicija sukėlė didelį lankytojų susidomėjimą.

Vykdomi dideli darbai gerai sutvarkant Kauno miestą. Iki metų pabaigos bus kapitališkai atremontuota ir išasfaltuota daugiau kaip 107 tūkstančiai kvadratinų metrų gatvių ir šaligatvių. Gatvių apšvietimo elektros linijų ilgis padidės 28 kilometrais.

Miestas apželdomas. Šiemet pasodinta 4,400 medžių ir 3,700 dekoratyvinių krūmų. Apie 6,000 medžių bus pasodinta rudenį.

Liaudiškose Respublikose

TSRS ir Vengrijos Susitarimas

Neseniai Maskvoje nuširdžios draugystės ir visiško tarpusavio supratimo dvasia vyko Tarybų Sąjungos ir Vengrijos delegacijų derybos, kurių išdavoje buvo pasirašytas Tarybų Sąjungos ir Vengrijos Liaudies Respublikos Mokslinio ir kultūrinio bendradarbiavimo susitarimas.

Šiame Susitarime numatoma toliau visapusiškai vystyti ir stiprinti kultūrinius bei mokslinius TSR Sąjungos ir Vengrijos ryšius, plačiai keistis patyrimu ir pasiekimais mokslo, literatūros, meno, aukštojo mokslo, švietimo, pedagogikos, spaudos, radijo transliavimo, televizijos, kinematografijos, sveikatos apsaugos, kūno kultūros ir sporto srityse.

Jaunų Dailininkų Laida

Pasibaigė aukštesniojo kurso moksleivių egzaminai Kauno Stepo Žuko vardo taikomios dailės mokykloje. Šiemet mokyklą baigia apie 30 meninės keramikos, dekoratyvinės sienų tapybos, meninės tekstilės ir kitų specialybių meistrų. Dabar prasideda abiturientų diplominių projektų gynimas.

Eilę įdomių darbų paruošė dekoratyvinės sienų tapybos skyriaus abiturientai. Antanas Miškinis, kolūkiečio sūnus iš Kovarsko rajono, savo diplominio darbo tema pasirinko Lietuvos žemės ūkio akademijos salės sienų tapybą, Kazys Mamkauskas — "Limos" vilnionių audinių fabriko raudonojo kampelio sienų tapybą. Abiturientas Stasys Dargys padarė taikomios dailės mokyklos aktų salės apdailos projektą, abiturientė Anelė Pranckūnaitė, baigusi meninės tekstilės skyrių, išaudė du dekoratyvinius kilimus su tautiniais lietuvių ornamentais.

Dauguma jaunųjų meistrų jau gavo paskyrimus vykti nuolatiniam darbui į dailės dirbtuves, teatrų dekoravimo cechus, mokyklas. Anelė Pranckūnaitė dirbs Kauno "Jėgos" fabrike, Danutė Kunigonytė — remonto statybos kontoroje. Emilija Bobinaitė gavo paskyrimą į žemių vidurinę mokyklą, Kazys Mankauskas — į Kapuską ir t. t.

Baigiasi egzaminai ir Kauno vidurinėje meno mokykloje. Abiturientų tarpe yra nemaža gabių jaunuolių ir merginų, kurie toliau mokysis šalies aukštesiose meno mokyklose.

Lenkai ir Rumunai Grįžta į Tėvynę

Rumunijos spauda praneša, kad pastaruoju metu daugiau kaip keturi tūkstančiai buvusių Rumunijos piliečių, gyvenusių Šiaurės ir Pietų Amerikos, Afrikos, Azijos bei Europos šalyse, grįžo į tėvynę.

Per praeitus metus ir penkis šių metų mėnesius į Lenkiją iš Prancūzijos, Anglijos, Vakarų Vokietijos, Belgijos, Brazilijos, Argentinos ir kitų šalių sugrįžo daugiau kaip 12 tūkstančių emigrantų, kurie iš Lenkijos išvažiavo įvairiu laiku.

Naujas Anglies Telkinys Kinijoje

Pietinėje Šansio provincijos dalyje atrastas labai gausus besikoksuojančių anglių telkinys. Naujai atrastas telkinys užima 1,000 kvadratinį kilometrų plotą, o klodų storis sudaro 6-10 metrų.

Dabar bendros išvalgytos anglies atsargos Šansio provincijoje sudaro 384,5 milijardo tonų.

Ruošiamasi Reformuoti Kinijos Tautinių Mažumų Raštiją

600 mokslinių darbuotojų, kurie tiria Kinijos tautinių mažumų kalbas, išvyko į Vidaus Mongolijos autonominį rajoną, į Guansio, Junanio ir Gučžou provincijas.

Dvejus-trejus metus jie tirs tautinių mažumų šnekamąją kalbą ir raštiją, sukurs vietiniams specialistams pagalbą ruošiantis reformuoti šių kalbų raštiją ir padės sukurti raštiją toms tautybėms, kurios jos neturi.

Būsima Tarptautinė Mūgė Plovdive

Siekdama išplėsti ekonominius ryšius su kitomis šalimis, Bulgarijos vyriausybė priėmė nutarimą kasmet rengti Plovdive tarptautinę mūgę. Šiais metais mūgė veiks nuo rugsėjo 2 d. iki 21 d. Bulgarijos eksponatai bus demonstruojami 13-oje paviljonų.

Savo norą dalyvauti mūgėje jau pareiškė Kinijos Liaudies Respublika, Vokietijos Demokratinė Respublika, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Vietnamo Demokratinė Respublika, Mongolijos Liaudies Respublika. Savo pasiekimus parodys mūgėje Jugoslavija. Iš kapitalistinių šalių gautos paraiškos nuo 250 firmų, tame tarpe iš Indijos, Turkijos ir Graikijos.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGĖS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

SUEZO KANALO KONTROLĖ

Britanija ir Francija, su matomu Jungtinių Valstijų užgyrimu, šaukia šio mėnesio 16 dieną tarptautinę konferenciją Suez kanalo kontrolės reikalui. Šion konferencijon kviečia 20 valstybių, jų tarpe ir Egiptą. Tuo tarpu Britanija skelbia, kad ji skelbia rezervų mobilizaciją ir siūnia jūrų, oro ir sausumos jėgas į Viduržemio sritį.

Toks kelias, kaip atrodo, yra tiesiog siekimas atgauti kanalo kontrolę per Egipto galvą, visai net nesiskaitant su Egiptu, per kurio žemę eina kanalas, kurio žmonių rankomis buvo jis pastatytas, kurio įstatymų ribose veikė kanalo kompanija. Tiesa, Egiptas kviečiamas, bet ne tam, kad atsiklausus Egipto nuomonės. Globe and Mail aiškiai pasako, kad nesudaro svarbos, kad Egiptas kviečiamas. Girdi, "Ką jis norėtų pasakyti gali nieko nereikšti". Konferencijos tikslas paimti Suez kanalo kontrolę tarptautiniu nutarimu. O jei Egiptas su tuo nesutiktų, tai tada — jėga.

Egiptas daug metų neturėjo balso. Jį kontroliavo svetimi — britai. Jis negalėjo reikštis neprigulmingai. Visos sutartys, kurios rišo Egipto rankas, buvo sudarytos daug metų atgal, kada Egipto balsas nieko nereikšė. Tik dabar Egiptas pradeda atsistoti ant savo kojų. Jis šiaip taip išvarė svetimą kariuomenę. Dabar nori, kad iš kanalo būtų daugiau naudos Egiptui, per kurio žemę jis eina.

Yra sakoma, kad francūzai ir britai nepaiso pelno. Jiems svarbu kanalo kontrolė, kad laivai galėtų laisvai plaukioti. Tai melas. Egiptas tik tada gali pelnytis iš kanalo, kada juo plaukia laivai. Jam nėra mažiausio tikslo trukdyti laivų plaukiojimui. O atsitikime karo, prie dabartinių priemonių, vargiai jis būtų kam naudingas. Atominių bombos gali jį greitai užblokuoti. Užtektų paskandinti keletą laivų.

Imperialistai dar vis nepamokino. Vietoj susitarti, atkreipiant į buvusių kolonijų interesus atydą, jie nori ginklu diktuoti.

TOLIAU Į DEŠINĖ

CCF konvencija Winnipege priėmus naują manifestą. Šis manifestas esąs daug dešinesnis už Reginos manifestą. Girdi, Reginos manifestas buvęs priimtas krizio įtakoj, o dabar, eant gerlaikiui, jis nebetinkas.

Manifestas, tai ne vienos dienos programa. Tai principų išdėstymas. Tad išeina, kad CCF pasuko į dešinę principiniai. Ji, kaip atrodo, taikosi prie to, kad užimti liberalų vietą. Ir ištikro, ji dabar nebe daug skirsis nuo liberalų.

Kaip liberalų, taip ir konservatų valdomose provincijose, yra daug visuomeninių užvedimų. Pavyzdžiui, elektros, vandens, gatvėkarių, busų sistemos. Federalinės valdžios kontrolėj randasi pusė gelžkelių, oro linijos, nekurišios įmonės, paštas, radijo ir televizijos tinklai. Ar daug toliau CCF eitų, sunku pasakyti, bet galima manyti, kad ir senosios partijos reikalui esant galėtų eiti toliau.

Jeigu tai būtų pereinamojo laikotarpio programa, tai būtų visai kitas dalykas. Laipsniškas perėjimas iš vienos sistemos į kitą šiandien plačiai praktikuojamas liaudies demokratijose. Bet galutimu siekiu yra beklasė, be žmogaus žmogumi išnaudojimo socialistinė santvarka. CCF, jei teisingai raportuoja spauda, apie tai nekalba.

CCF lyderiai sako, kad socialistai po visą pasaulį pergalvoja išnaudojimo ir formuluoja naują kelią. Reikia manyti, kad ne visi suks į dešinę. Daug sutirtės su kairiaisiais, kurie, atitinkamai su nauja padėtimi, taipgi peržiūri savo programas. Išrodytų, kad dešinieji socialistai dar labiau nuartės su kapitalistais. Tikriems socialistams neliks kito kelio, kaip ieškoti kooperacijos su kairiaisiais.

Aplamai imant, socialistinių minčių žmonių tarpe dabar eina didelis persiorientavimas. Tai paseka didelio pasikeitimo pasaulyje.

KAS NAUJO PASAULYJE

Be abejonės, Suez kanalas šiuo tarpu stovi pirmoj vietoj. Nacionalizuodamas Suez kanala, Egiptas užmynė ant labai skaudžios vietos. Londonas, Paryžius ir net Washingtonas sujudėjo.

Britanija ir Francija, kaip matyti iš spaudos, pasiryžusios daryti viską, kad atgautų kanalo kontrolę. Bet neatrodo, kad tai bus lengvas dalykas.

Suez kanalas turi įdomią istoriją. Britai paėmė Suez kontrolę į savo rankas premjero Disraeli vadovybėje 1875 metais. Tai yra virš 80 metų atgal. Jiems kainavo \$20,000,000. Bet tik 1954 metais kanalas davė gryno pelno \$33,000,000.

Britai Egiptą užėmė per jėgą 1882 metais. Ir nuo to laiko britai diktavo Egiptui. Praėjusį liepos mėnesį apleido Egiptą paskutinis britų kareivis.

Žinoma, Suez kanalas yra svarbus toms šalims, kurios veda plačią prekybą. Bet kanalo nacionalizavimas nereiškia uždarymą kanalo. Egiptui svarbu, kad kuo daugiau laivų praplauktų kanalu, nes iš to jis galės gauti pajamų.

O kas liečia atsilyginimą, Egiptas gali labai lengvai atmokėti. Užsieniečiams šerinkams priklauso apie \$210,000,000. Kompanijos rezervuose yra \$165,000,000. Reiškia, Egiptui reiks pridėti apie \$45,000,000. Vienų metų pelnas beveik padengs.

Imperialistinės valstybės spardosi, kada reikia trauktis iš kolonijų. Bet tokia jau dabar gadyne. Tautos, kurias imperialistai išnaudojo per šimtmečius, kratosi svetimųjų jungo. Abejotina, kad Britanija ir Francija drįstų naudoti ginklą tikslu atgauti Suez kanalo kontrolę. Jos susikeltų prieš save visus Azijos ir Afrikos žmones. Nerastų simpatijos liaudyje ir kitose šalyse.

Nehru, Tito ir Nasserio pasitarimas jau praeities dalykas, tačiau reikia jį paliešti dar sykį. Didlapiai praėjo pro tai labai tyliai. O svarbu pažvelgti kiek giliau.

Indija yra Azijos šalis su 400,000,000 milijonų gyventojų. Jugoslavija yra Europoje. Tiesa, nelabai didelė šalis, bet vaidinanti svarbią rolę. Egiptas šiuo tarpu yra svarbiausia šalis Afrikoje. Apie jį grupuojasi visi arabiški kraštai.

Jie savo pasitarime pasmerkė militarinius blokus, kaip NATO ir panašius. Jie pareiškė, kad militariniai

blokai dalina pasaulį. O taika reikalauja, kad pasaulis eitų prie didesnės vienybės.

Jie taipgi pasisakė už tai, kad nuklinių ginklų bandymai būtų sulaukyti.

Jie pasisakė už tai, kad būtų teikiama daugiau pagalbos toms šalims, kurios yra atsilikusios.

Jie pasisakė už priėmimą Kinijos į Jungtines Tautas.

Jie pasmerkė imperialistus, kurie nenori paleisti iš savo rankų kolonijų.

Taigi, neutralusis blokas pasireiškė pozityviai. Jis už taiką, už tautų laisvę, prieš nuklinio ginklavimosi lenktynės, prieš militarinius blokus.

Įdomus įvykis įvyko Vengrijoje. M. Rakoši, vienas iš žymiausių komunistų lyderių, pasitraukė iš Komunistų Partijos sekretoriaus vietos.

Kodėl jis pasitraukė? Išrodo todėl, kad jis taipgi buvo per daug iškilęs, pasidavęs per dideliu autoritetu, tuo tarpu padaręs nemažai klaidų. Jo vietą užėmė jaunesnis, socialistinio planavimo ekspertas Erno Gero.

Vengrijoje, kaip ir Tarybų Sąjungoje, buvo prigijęs asmenybės kultas, kuris padarė nemažai žalos. Rakoši nesugebėjo pravesti atitinkamos kampanijos pašalinimui negerumų.

Naujas lyderis pranešė, kad bus panaikintos "savanoriškos" paskolos valstybei. Tikrumoje, tos savanoriškos paskolos nebuvo taip jau savanoriškos. Iš kiekvieno buvo tikimasi, kad paskolintų kelių savaičių uždarbį. Kas to nedarė, buvo į tuos šnairuojama.

Višoj eilėj šalių įvyko komunistų suvažiavimai. Pavyzdžiui, Francijoje, Italijoje, Vokietijoje ir t. t.

Pažymėtina, kad visuose suvažiavimuose nepasireiškė opozicijos naujiems posukiams. Tiesa, atsirado vienas kitas "amžinas kritikas", bet jie nesudaro svarbos.

Visuose suvažiavimuose buvo išreikšti pasitenkinimai dėl TS KP Centro Komiteto Atsakymo į kritiką.

Iš priimtų tarimų matosi, kad komunistiniame judėjime vyksta didelis persilaužimas. Išrodo, kad komunistinis judėjimas pasidarys dar dinamiškesnis, apsisvalęs nuo šaltojo karo meto sustingimo ir kairumo.

lynuose, gali balsuoti einant rinkimams.

Jos taipgi gali apleisti vienuolynus laike pavojaus, rekvizavus vienuolynus dėl militarinių reikalų, reikalui esant pasiduoti operacijai ligoninėje, kada gyvenimas verčia vienuolius eiti užsidirbti pragyvenimą ir padėti gelbėti nuo prapulties sielas.

Jungtinės Valstijos turi bėdos su Okinavos gyventojais. Jie labai nepatenkinti amerikiečių viešpatavimu. Panašu į naują Kipro salą. Tuo tarpu amerikiečiai padeda Japonijai organizuoti ir apginkluoti savo orlaivyną.

Lietuvos -- Lenkijos Santykiai Dabar

Tvirtėja ir plečiasi ryšiai tarp kaimyninių valstybių — Tarybų Lietuvos ir Lenkijos. Išnyko buvusi nesantaika, kurią kurstė anksčiau viešpatavusios išnaudojotųjų klasės.

Tarybų Lietuvoje, Vilniuje ir netoli jo esančiuose rajonuose gyvenantieji lenkai, sutinkamai su leninine nacionaline politika, naudojami lygiomis teisėmis su visais tarybiniais piliečiais. Lietuvoje veikia 361 mokykla, tame tarpe 31 vidurinė ir 90 septynmečių, kuriose lenkai mokosi savo gimtąja kalba. Veikia Mokytojų institutas ir pedagoginė mokykla, kurie ruošia kadrus mokykloms su dėstomąja lenkų kalba. Atidarytas žemės ūkio technikumai, kuris ruošia agronomus ir zootechnikus. Lietuvoje lenkų kalba leidžiamos knygos, respublikiniai ir rajoniniai laikraščiai bei žurnalai. 1955 metais didžiojo lenkų poeto Adomo Mickevičiaus mirties 100 metų proga Vilniuje, namė, kuriamė gyveno poetas, atidarytas Adomo Mickevičiaus memorialinis muziejus.

Liaudies Lenkijoje, Biellostoko vaivadijoje, Seinų apskrityje, kur gyvena lietuviai, taip pat atidarytos mokyklos su dėstomąja lietuvių kalba. Neseniai Punske valstybinėmis lėšomis atidaryti nauji kultūros namai ir biblioteka.

Sie faktai ryškiai liudija apie nuolat tvirtėjančią Lenkijos ir Lietuvos darbo žmonių draugystę.

Linkime lenkų tautai jos nacionalinės saventės proga tolesnių laimėjimų socialistinio statyboje.

A. Vidmantas

Pastabo

Britanija dėl Suez lo rengia didelį "šio" čia karo laivus, paraškus į artimiausias savo mobilizuojasi namie.

Šaukia, jog ji kari Egiptas nepaklausys nių imperialistų dikta

Tas visas didelis mingas šauksmas, žiūrint, vis tik, atrokingas.

Nei Britanija, nei ja, nei kitos, neturi moralės nei juridikos sės griebtis ginklo.

Ką Egipto vyriaus darė, tam ji turi vis ses. Kanalas jos žemtos sutartys taipgi kad kanalo kompanija gipto. Tik jos valdyt šerinkai svetimieji.

Jei po šito didelio mo ir maurojimo, ja nusileis, priims tik karo, — tai iš jos ju vaikai. O jeigu ji, p iš tikrųjų griebtųsi, tai ji susilauktų visų pasmerkimo ir tas reikšti paskutinį mi liuto pasispardymą.

Vis tik įdomu, kuo dimas pasibaigs. A imperialistai dėl savo niškų užmojų pradėti žudynes.

Kanados socialistų — CCF, — kuo tol aiškiau persistato k tine partija.

Po pastarosios jos cijos Winnipege, aišk rodė, kad tos partije vybėje sėdi tokie žmo rie socialistines fraz dojo ir naudoja dėl s kių — padaryti kar, o ne dėl socializmo jv Reiškia, ji nėra t cialistine partija.

Tūlas Kardelio I bendradarbis, apraš dipukų kongresą įvy kagoje, "N.L." Nr. 3

"Is sekretariato Vygantas, studenta pareiškė:

— Gerbiamieji, jus nieji, daug kalbate, kia jaunimui būti li bet niekas mums neiš kodėl mes turime bū viais?

Ir šis klausimas li sakymo. Gal kitame Kongrese bus atsak

Se, tau, kad nori. nežino, ar žado nete kymui į klausimą. B jie labai gerai žino, tuvius kurstyti prie vos liaudį, — lietuv

Pastabos

Britanija dėl Suez kanalo rengia didelį "šio". Siunčia karo laivus, parašutininčius į artimas savo bazes, mobilizuojasi namie.

Saukia, jog ji kariaus, jei Egiptas nepaklausys vakarinių imperialistų diktavimų.

Tas visas didelis ir gresmingas šauksmas, iš šalies žiūrint, vis tik, atrodo juokingas.

Nei Britanija, nei Francija, nei kitos, neturi jokios moralės nei juridikinės teisės griebtis ginklo.

Ką Egipto vyriausybė padarė, tam ji turi visas teises. Kanalas jos žemėje, kitos sutartys taipgi nusako, kad kanalo kompanija yra Egipto. Tik jos valdytojai — šerinkai svetimieji.

Jei po šito didelio išsipūtimo ir maurojimo, Britanija nusileis, priims tikrovę be karo, — tai iš jos juoksis ir vaikai. O jeigu ji, pagaliau, iš tikrųjų griebtųsi ginklo, tai ji susilauktų visų žmonių pasmerkimo ir tas galėtų reikšti paskutinį mirštančio liūto pasispardymą.

Vis tik įdomu, kuo tas žaidimas pasibaigs. Ar išdrįs imperialistai dėl savo grobiškų užmojų pradėti žmonių žudynes.

Kanados socialistų partija — CCF, — kuo toliau, tuo aiškiau persistato kapitalistine partija.

Po pastarosios jos konvencijos Winnipege, aiškiai pasirodė, kad tos partijos vadovybėje sėdi tokie žmonės, kurie socialistines frazes naudojo ir naudoja dėl savo siekių — padaryti karjerą, — o ne dėl socializmo įvedimo.

Reiškia, ji nėra tikra socialistinė partija.

Tūlas Kardelio Lietuvos bendradarbis, aprašydamas dipukų kongresą įvykusį Čikagoje, "N.L." Nr. 30, rašo:

"Is sekretariato išėjo J. Vygantas, studentas (?) ir pareiškė:

— Gerbiamieji, jūs, vyresnieji, daug kalbate, kad reikia jaunimui būti lietuviams, bet niekas mums neišaiškina, kodėl mes turime būti lietuviams?

Ir šis klausimas liko be atsakymo. Gal kitame Kutūros Kongrese bus atsakyta?"

Še, tau, kad nori... Ponai nežino, ar žado neteko atsakymui į klausimą. Bet už tai jie labai gerai žino, kaip lietuvius kurstyti prieš Lietuvos liaudį, — lietuvių tautą.

Z. J.

Gera žinoma Hames sesutės — Marjorie, Norma ir Jean. Jas galima matyti televizijoje "Country Hoedown" programoj kas savaitę. Žiūrėkit skelbimus spaudoj.

Ką Kiti Rašo

"Maskvos Auksas"

Atsimenate, kiek metų atgal, kada visoki pašlemėkai viauksėjo apie "Maskvos auksą?"

Pažangioji spauda, Amerikos komunistai, bendrai progresyviai, buvo iki ausų užversti "Maskvos auksu". Tai neskyk tvirtino ir mano kolega Pijušas.

Dabar South Carolina senatorius Olin D. Johnston pralenkė ir Pijušą.

Maskva pradėjo pilti auksą ne į komunistų kišenių, bet... į stambiųjų Amerikos korporacijų delmonus!

Juokai į šalį, sako sen. Johnston. Maskva padarė "suokalbį" su Šveicarijos bankais ir netrukus užvaldys visas korporacijas — arba bent pačias svarbiausias, kurios gamina "apsigynimo" įrankius.

Kaip tas galima be revoliucijos, be nuvertimo valdžios? Labai lengvai, sako Mr. Johnston:

Bile kas užsieniuose gali pirktis tiek Amerikos korporacijų šerų kiek nori ir išgali. Parankiausia tą padaryti galima per Šveicarijos bankus.

Šveicarijoje tarpe bankierių esanti tradicija, kad savo klientų pavardes niekam neišduoda. Nuperka šerų ir laiko bankoje. Kada ateis metinis šerinkų suvažiavimas, prisiš savo ištikimam žmogui "proxi", o jis balsuodamas nuo šerų, ir praves tarimą, kad karinę įmonę perkelti... iš Chicagos į Maskvą. Viskas legalu, demokratiška ir ką tu padarysi.

Tikra tragedija! Komercijos sekretoriaus pavaduotojas M. J. Meehan patvirtino sen. Johnston susirūpinimo priežastį: Amerikos industrijoje esą investuota net \$26,000,000,000 užsienio kapitalo!

Aišku, sunku pasakyti kokia dalis to kapitalo atėjo

tiesiai iš Maskvos. Man sakė, kad ir Maskvos auksas esąs ne raudonas, ale geltonas. — L. Jonikas.

Malda ir Politika

Tautininkų mecenatas J. Bachunas, rašydamas "Dirvoje", priekaištavo kunigams, kad nei vienas jų nesutiko sukaltelt malda, atidarant tautininkų sąskrydį Washingtone. Tautininkai kreipėsi į vyskupą Brizgį ir į prelatą Bālkūną atlikt invokacijos ceremoniją, bet šie nesutiko. Jiems nepasisekė patraukt savo pusėn nei kitų monsignorų. Monsignorai sustreikavo.

"Drauge" dabar aiškina, jog diskriminavo tautininkus. Tūlo J. Žvilg. straipsnyje skaitome:

"Jeigu maldos nebuvimu ima sielotis žmonės, kurie stovi ruošaliau nuo bažnyčios ir kuriems tikėjimas nėra nuolatinės praktikos dalykas, susidaro įtarimas — ar ta malda tikrai pageidaujama dėl Dievo garbės, ar tik kaip eilinė priemonė laimėti daugiau prielankumo tarp tų žmonių, kurie maldai tiki."

Išeina taip, kad tautininkai netikėliai ir kad jų sąskrydis buvo pridengtas netikusia politika. Todėl Brizgys ir Bālkūnas sustreikavo.

Bet kiek maldų kunigai sukaltba mitinguose, kuriuose dalyvauja grigaitinio plauko socialdemokratai ir tie patys tautininkai. Ar tos maldos-invokacijos padaro netikėlius tikinčiais?

Tas pats "Draugo" bendradarbis primena, kad smetonininkai, savo "diktominio režimo metu", diskriminavo katalikus ir jų organizacijas ir neleido įsteigt katalikų universitetą.

Bet kiek mišių kunigai atgiedojo už Smetonos dušią? Su mišionis jie nebuvo skūpūs.

Su tais pačiais bedieviškais tautininkais ir socialdemokratais kunigai gula ir kelia bendruomenės kermosiuose, ALTO ir BALTO veikime. Ten už poterius nereikia mokėti nei trigrašio.

Kunigų malda yra labai pigus pirkinys.

Brangesnis jis pasidaro tikrai laidojant bedievius, kuriuos tikintieji giminės atitarabija bažnyčion. Seniau bedievius diskriminuodavo, o dabar už pinigą stumia dangun.

Kalbamasis kunigų streikas prieš tautininkų sąskrydį reikia aiškint tik tuomet, kad tautininkai užlindo jiems už akių Washingtone ir norėjo pademonstruoti savo galią. Tokios konkurencijos dviasiskiai nepakenčia. Jie pakenčia tik tokius bedievius, kaip grigaitininkai, kurie yra jų klusnūs bernai ir klausos jų komandos. — Vilnis.

Dėl Suez Kanalo

Egipto vyriausybė nutarė nacionalizuoti Suez kanalą, vandeninį kelią, einantį per Egipto žemę.

Ar Egiptas turi teisę tai daryti?

Mums rodosi, kad jis turi. Suez kanalą juk iškasė egiptiečiai — daug jėgų, daug prakaito Egipto žmonės įdėjo, kasdami šį vandens kelią. Tiesa, kanalo kasimą finansavo ir techniškai padėjo kiti kraštai — daugiausia Anglija. Anglija per ilgus metus šį kanalą ir valdė.

Betgi viskam turi būti kada nors galas. Atėjo galas ir anglų viešpatavimui Egipte. Jie buvo priversti iš ten pasitraukti. Bet tarptautinė korporacija, padėjusi finansuoti Suez kanalą, pasiliko.

Dabar Egipto valdžia pasakė: Mes paimam Suez kanalą tiesioginė savo kontrolėn, nes jis teisėtai mums priklauso.

Egipto valdžia tai padarė po to, kada Amerika ir Anglija griežtai atsisakė padėti Egiptui pasistatyti didžiulę užtvanką ant Nilo upės, padėti pasistatyti didžiulę hidroelektrinę jėgainę, kuri padėtų tam kraštui sukurti pramonę, atsistoti ant kojų.

Tačiau, nacionalizavusi Suez kanalą, Egipto valdžia pareiškė, kad visų šalių laivai kaip turėjo teisę, taip ją ir turės plaukioti Suez kanalu, tik už tai jie turės mokėti Egiptui mokesčių. O iš tų mokesčių Egiptas plės savo pramonę, bandys susitvarkyti geriau ekonomiškai.

Dėl viso to kilo skandalas. Ypatingai Anglija, Francija ir Amerika pradėjo šiaušti, grasinti Egipto valdžiai.

Nejaugi dėl to bus siunčiami į Egiptą kariuomenių daliniai, kaip tūli "eksperimentai" pranašauja?

ŠYPSENOS

Ji Nelaukė

Po vaidinimo, ant rytojaus, susitiko artistė savo draugė ir klausia, kaip patiko veikalas, ypatingai antiras veiksmas, kur ji vaidino.

"Aš nemačiau", atsakė draugė. "Programoj pasakyta, kad antras aktas už dviejų metų, tai aš ir nelaukiu".

Daugiau Nulaisto

Atėjo pas gydytoją žmogus, kuris visas drebėjo.

"Pasakyk man", paklausė gydytojas, "ar tu seniai taip drebi, krataisi?"

"Jau eilė metų, bet paskutiniu metu dar blogiau".

"Gal tu nenormaliai gyveni, per daug naktimis trunkaisi?"

"Ne. Niekad niekur neišeinu."

"Gal per daug rūkai?"

"Niekad nerūkiu savo gyvenime".

"Rasi per daug geri?"

"Nežinau. Kiek gi yra per daug?"

"Na, sakysime, kvortą į dieną."

"Kvortą į dieną? Aš daugiau išlaistau į dieną."

Mums rodosi, tai būtų nelermas mostas, kuris galėtų įnešti į tarptautinę situaciją labai blogų "atspindžių". — Laisvė.

Suez Kanalas

Toronto Daily Star, liberališkas didlapis, pasako atvirai, kodėl Britanija, Francija ir Jungtinės Valstijos taip susijaudino dėl to, kad Egiptas nacionalizuoja Suez kanalą.

Pasirodo, kad aliejus yra svarbiausia priežastis, kodėl Britanija, Francija ir Jungtinės Valstijos nenori paleisti kanalo kontrolę.

Star rašo:

"Kas yra užpakalyje Britanijos ir Francijos (ir mažesniame laipsnyje Jungtinių Valstijų) aliarmo dėl Egipto nacionalizacijos Suez Kanalo Kompanijos? Tikriausiai yra daugiau, negu moralinis pasipiktinimas dėl sulaužymo sutarties. Yra dar daugiau, negu baimė, kad smarkaus pulkininkas Nasser trukdys laivų judėjimui kanale, nors tas ir būtų rimtu dalyku.

"Pamatine trijų jėgų susirūpinimo šaknimi, vienas žodžių sakant, yra aliejus. Septyniadesimt penki procentai pasaulio aliejaus šaltinių randasi Vidurryčiuose, o trijų Vakarinių jėgų ekonomijos pagrįstos naudojimu Vidurryčių aliejaus. Vakarų Europos ekonomijai (Nukelta ant 12 pusl.)

Kaip Galėjo Atsitikti

Paskelbus viešai N. S. Chruščiovo raportą apie J. Staliną, visose šalyse kilo diskusijos ir klausinėjimai, kaip tai galėjo atsitikti, kad buvo leidžiama Stalinui pasidaryti tokiu diktatorium. Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komitetas davė atsakymą į tuos klausinėjimus. Žemiau telpa ištrauka iš to atsakymo. — Red.

Kaip galėjo atsitikti, kad tarybinės socialistinės santvarkos sąlygomis atsirado ir išsiplėtė Stalino asmeninės kultas su visais jo neigiamais padariniais?

Svarstant šį klausimą reikia turėti galvoje tiek objektyvias, konkrečias istorines sąlygas, kuriomis vyko socializmo statyba Tarybų Sąjungoje, tiek ir kai kuriuos subjektyvius veiksnius, susijusius su asmeninėmis Stalino savybėmis.

Spalio socialistinė revoliucija įėjo į istoriją, kaip klasikinis darbininkų klasei vadovaujant įvykdyto kapitalistinės visuomenės revoliucinio pertvarkymo pavyzdys. Iš bolševikų partijos, pirmosios pasaulyje socialistinės valstybės — TSRS didvyriškos kovos pavyzdžio kitų šalių kompartijos, visos pažangiosios ir demokratinės jėgos mokosi patyrimo, kaip reikia spręsti pagrindinius, socialinius klausimus, kuriuos iškelia šiuolaikinis visuomenės vystymasis. Per beveik 40 socialistinės visuomenės kūrimo metų mūsų šalies darbo žmonės sukaupe didžiulį patyrimą, kurį studijuoja ir, kūrybiškai taikydamiesi savo konkrečioms sąlygoms, įsisavina kitų socialistinių šalių darbo žmonės.

Tai buvo pirmasis istorijoje patyrimas kuriant socialistinę visuomenę, kuri formavosi ieškojimų procese, praktikoje tikrinant daugelį tiesų, kurias iki tol socialistai žinojo tik bendrais bruožais, teorijoje. Daugiau kaip ketvirtadalį šimtmečio Tarybų šalis buvo vienintelė šalis, kuri skynė žmonijai kelią į socializmą. Ji buvo panaši į apgultą tvirtovę, buvusi kapitalistiniame apsupime. Tarybų šalies priešai Vakaruose ir Rytuose po sužlugusios keturiolikos valstybių 1918-1920 m. m. intervencijos toliau rengė naujus "kryžiaus žygius" prieš TSRS. Priešai siuntė į Tarybų Sąjungą daugybę šnipų ir diversantų, stengdamiesi visomis priemonėmis sužlugdyti pirmąją pasaulyje socialistinę valstybę. Naujos imperialistinės agresijos prieš TSRS grėsmė ypač sustiprėjo, kai valdžia Vokietijoje 1933 metais atėjo fašizmas, paskelbęs savo tikslu sunaikinti komunizmą, sunaikinti Tarybų Sąjungą — pirmąją pasaulyje darbo žmonių valstybę. Visi prisimena sudarymą vadinamojo "Antikomintern

terno pakto", "Berlyno—Romos—Tokio ašies", kuriuos aktyviai rėmė visos tarptautinės reakcijos jėgos. Naujo karo grėsmės brendimo aplinkoje, kai Vakarų valstybės atsisakė nekarta Tarybų Sąjungos siūlytų priemonių fašizmui pažaboti ir kolektyviniam saugumui organizuoti, Tarybų šalis buvo priversta įtempti visas jėgas gynybai stiprinti, kovai su priešiško kapitalistinio apsupimo intrigomis. Partija turėjo auklėti visą liaudį nuolatinio budrumo dvasia, mobilizacinio pasirengimo atremti išorinius priešus dvasia.

Tarptautinės reakcijos intrigos tuo labiau buvo pavojingos, kad šalies viduje ilgą laiką vyko įnirtinga klasių kova, buvo sprendžiamas klausimas "kas ką?". Po Lenino mirties partijoje suaktyvėjo priešikos srovės — trockistai, dešinieji oportunistai, buržuaziniai nacionalistai, kurie atsisakė Lenino teorijos apie socializmo pergalės vienoje šalyje galimumą, kas tikrovėje būtų vedę į kapitalizmo restauravimą Tarybų Sąjungoje. Partija išvystė negailestingą kovą prieš šiuos leninizmo priešus.

Vykdydama Lenino priesakus, Komunistų partija paėmė kursą į socialistinį šalies industrializavimą, žemės ūkio kolektyvizavimą ir kultūrinės revoliucijos įvykdymą. Sprendžiant šiuos didžiausius socialistinės visuomenės kūrimo uždavinius vienoje atskirai paimtoje šalyje, tarybinei liaudžiai ir Komunistų partijai teko įveikti neįsivaizduojamus sunkumus bei kliūtis. Mūsų šalis turėjo per labai trumpą istorinį laikotarpį, be jokios ekonominės pagalbos iš svetur, likviduoti amžius trukusį savo atsilikimą, pertvarkyti visą liaudies ūkį naujais, socialistiniais pagrindais.

Ši sudėtinga tarptautinė ir vidaus padėtis reikalavo geležinės drausmės, nenuilstamai kelti budrumą, griežčiausiai centralizuoti vadovavimą, kas negalėjo neigiamai nepaveikti kai kurių demokratinė formų vystymosi. Įnirtingai kovojant su visu imperializmo pasauliu mūsų šaliai teko ryžtis kai kuriems demokratijos apribojimams, kuriuos pateisino logika mūsų liaudies kovos už socializmą kapitalistinio

apsupimo sąlygomis. Bet šiuos apribojimus partija ir liaudis jau tuomet žiūrėjo kaip į laikinus, šalintinus stiprėjant Tarybų valstybei ir besivystant demokratijos ir socializmo jėgoms visame pasaulyje. Liaudis sąmoningai ryžosi šioms laikinoms aukoms, matydama kasdien vis naujus ir naujus tarybinės visuomenės santvarkos laimėjimus.

Visus šiuos sunkumus stant socializmą tarybinė liaudis įveikė vadovaujama Komunistų partijos, jos Centro Komiteto, kuris nuosekliai vykdė lenininę generalinę liniją.

Socializmo pergalė mūsų šalyje, kuri buvo priešų apsupta ir kuriai nuolat grėsė užpuolimas iš svetur, buvo pasaulinis-istorinis žygdarbis, kurį įvykdė tarybinė liaudis. Per pirmuosius penkmečius ekonomiškai atsilikusi šalis įtemptų didvyriškų liaudies ir partijos pastangų dėka padarė milžinišką šuolį savo ekonominiame ir kultūriniame vystymesi.

Socialistinės statybos laimėjimų pagrindu buvo pakeltas darbo žmonių gyvenimo lygis, visiems laikams likviduotas nedarbas. Šalyje įvyko giliausia kultūrinė revoliucija. Per trumpą laiką tarybinė liaudis išugdė gausius kadrus techninės inteligentijos, kuri pasiekė pasaulinės techninės pažangos lygį ir iškėlė tarybinį mokslą bei techniką į vieną priešakinių vietų pasaulyje. Šių pergalių įkvėpėjas ir organizatorius buvo didžioji Komunistų partija. Viso pasaulio darbo žmonės iš TSRS pavyzdžio akivaizdžiai įsitikino, kad darbininkai ir valstiečiai, paėmę valdžią į savo rankas, gali be kapitalistų ir dvarininkų sėkmingai kurti bei vystyti savo socialistinę valstybę, išreiškiančią ir gnančią plačiųjų liaudies masių interesus. Visa tai suvaidino didžiulį įkvėpiantį vaidmenį augant komunistų ir darbininkų partijų įtakai visose pasaulio šalyse.

Ilgą laikotarpį būdamas partijos CK generalinio sekretoriaus poste J. V. Stalinas kartu su kitais vadovaujančiais veikėjais aktyviai kovojo už Lenino priesakų įgyvendinimą. Jis buvo ištikimas marksizmui-leninizmui, kaip teoretikas ir stambus organizatorius vadovavo partijos kovai prieš trockistus, dešiniuosius oportunistus, buržuazinių nacionalistus, prieš kapitalistinio apsupimo intrigas. Šioje politinėje ir idėjinėje kovoje Stalinas įgijo didelį autoritetą ir populiarumą. Tačiau su jo vardu buvo pradėta neteisingai sieti visas mūsų didžiausias pergalės. Komunistų partijos ir Tarybų šalies pasiekti laimėjimai, Stalino aukštini-

Ką Sako Skaičiai

Nors apie Tarybų Sąjungą buvo daug prirašyta ir prikalbėta, bet vis dar rašoma ir kalbama. Išrodo, kad žmonės galvoja, jog juo blogiau apie ją bus rašoma ir kalbama, tuo blogiau bus tai valstybei, tuo geriau bus jos oponentams. Tačiau, kai pažiūri į faktus, į skaičius, krinta į galvą mintis, kad melai ir šmeižtai žemina ne Tarybų Sąjungą, o tuos, kurie tuo užsiima.

Tyčia nusprendžiau pasirinkti keletą skaitlinių, kuriuos yra prieinamos, ir palyginti su tuo, kas buvo rašoma ir kalbama.

Kaip jau visiems yra žinoma, Tarybų Sąjungoje žmonės, kaip rašė kapitalistinė spauda, ir badu mirė milijonais, ir buvo žudomi milijonais ir t. t. Na, o per praėjusį karą vėl žuvo laug milijonų. Bet, tikėsit, ar ne, tenai dabar žmonių yra nemažiau, o daugiau.

1926 metais Tarybų Sąjungoje buvo 147,000,000 žmonių. Pradžioje 1939 metų buvo jau 170,500,000 žmonių. Ji 1954 metais buvo jau 214,500,000. Bet ir ši skaitlinė nepilna. Apytikriai labar yra 220,000,000.

Taigi, kaip matote, per 30 metų Tarybų Sąjungos žmonių skaičius paaugo 73,000,000.

Industriinių darbininkų ir raštinių tarnautojų 1932 metais buvo 22,900,000, o pernai buvo jau 47,900,000.

Prieš revoliuciją Rusijoje miestuose gyveno 24,700,000 žmonių, o 1953 metais gyveno jau apie 80,000,000. Dabar tas skaičius dar didesnis.

Priešai sakydavo, kad bolševikai baigia smaugti mažas tautas. Bet Tarybų Sąjungoje gyvena 100 įvairių tautų ir tautelių. Visos padarė didelę pažangą.

1913 metais Rusijoje buvo pagaminama 4,200,000 tonų geležies žaliavos, o pernai buvo pagaminta jau 33,000,000 tonų.

mas apsuoko jam galvą. Šioje aplinkoje palapsniui pradėjo susidaryti Stalino asmenybės kultas.

(Bus daugiau)

Socialistas

1913 metais buvo pagaminta 4,230,000 tonų plieno, o pernai buvo pagaminta jau 45,000,000 tonų plieno.

1913 metais buvo iškasta 29,100,000 tonų anglies, o pernai jau 39,100,000 tonų.

1913 metais buvo gauta 9,200,000 tonų aliejaus, o pernai jau 71,000,000 tonų.

1913 metais Rusijos elektros jėgainės davė 1,900,000,000 kilovatinė valandų elektros, o 1955 metais davė jau 320,000,000 kilovatinė valandų.

Šešto penkmečio plano metu elektros gamyba padidės beveik tris kartus.

Mašinų gamyba prie caro buvo labai nežymi. Tarybų Sąjunga 1950 metais pagamino 109,000 traktorių, o 1955 metais jau 163,000 traktorių.

1955 metais Tarybų Sąjunga pagamino 6,456,000,000 jardų medvilninio audklo, 274,000,000 jardų vilnonio, 299,000,000 porų apavų.

1955 metais buvo pagaminta 3,400,000 tonų cukraus, 13,500,000 tonų sviesto, 1,100,000 tonų daržovių aliejaus.

1955 metais Tarybų Sąjunga turėjo virš 1,400,000 traktorių, 350,000 kombainų, 450,000 motorinių vežimų.

1913 metais Rusija pagamino 38,900,000 tonų grūdų (kviečių, rugių, kornų, miežių, avių, grikių ir t. t.). Dabar grūdų prikuliama kelis kartus daugiau. Su 1960 metais pasieks 180,000,000 tonų.

1954 metais Tarybų Sąjungos pajamos viršijo 1913 metų Rusijos pajamas daugiau negu 14 kartų. 1955 metais tos pajamos pakilo dar 10 procentų. Beveik trys ketvirtadaliai pajamų eina patenkinti asmeninių žmonių materialių ir kultūrinių reikalų.

Tarybų Sąjungoje yra apie 3,000 mokslinių institutų.

Visa tai Tarybų Sąjunga atsiekė savo pastangomis, be išlaikinės pagalbos, pergyvenusi 14 valstybių intervenciją, pilietinį karą, fašistinę agresiją ir visokius boikotus.

Šlovingo

M. Lietuvos-TSR-Min

Liepos 21 dieną Lietuva respublikos darbo žmonių pažymėjo šešioliktąsias rybų valdžios paskelbtą Lietuvoje metines.

Igijusi laisvę ir visišką priklausomybę, lietuvių tauta stvienijo savo jėgas su tomis tarybinėmis tautos bendram kuriamajam d bui. Nesavanaudiška, brokybų tarybinių tautų parigalino spardėiais tempai vykdyti Lietuvoje socialistinius pertvarkymus.

Nežiūrint tų padarinių kuriuos paliko pastarasis karas — labiausiai niokiamas karas žmonijos istorijoje, Lietuvos TSR pramau jau 1955 metais savo dukcijos apimtimi beveik tris kartus prašoko prkarinį lygį. Sukurta eilė naujų pramonės šakų: elektros technikos, staklių gamybos turbinų, laivų statybos ir t. t. Po karo nebuvo to metų, kuriais nestotų riktėn naujos stambios imonios. Tuo pat metu buvo kasplečiami jau veikiantieji karotatstatyti fabrikagamyklos.

Lietuvos TSR sukūrė vas tvirtas elektroenergetikos ir kuro bazines.

Iš pagrindų pasikeitė Lietuvos žemės ūkio veidas. Siskaidė, besiremiamas raldarbu, jis dabar pertvartas į stambų socialistinį mės ūkį, kuris aprūpinapriešakine technika — tūtančiais traktorių, komnų, sėjamųjų, kuliamųjų kitų mašinų. Kolūkiams tarnauti įsteigta 134 ma traktorių stotys, kuriose apie 14 tūkstančių trakt (skaičiuojant penkioliktągiais), 1,300 kombadug kitų mašinų.

Vis daugiau kolūkių publikoje darosi ekonomikai tvirti. Juose kasmet la gamyba ir piniginės pmos, kolūkiečiai gauna darbdarbių vis daugiau grūdų ir pinigų.

Tarybinė santvarka s rė neregėtas senoje Lvoje sąlygas liaudies smui ir kultūrai vystytis. gu 1940-41 metais Lietu buvo tik 39 progimnazijų 67 gimnazijos, tai 195 metais septynmečių mok skaičius padidėjo 25 ka (dabar yra 972 septynm mokyklos), o vidurinių kyklių skaičius padidėjo šis kartus (jū dabar 386). Jeigu buržuazi Lietuvoje daugelis moknio amžiaus vaikų vis nelankydavo mokyklos. Tarybų valdžios laikais tuvoje įvestas visuo septynmetis mokslas ir einama prie visuotinio

Mirus
Stanliui Paurazui
(Waukegan, Ill.)

Jo žmonai Marthai, dukteriai Birutei ir jos vyrui, visiems giminėms ir Paurazos draugams reiškiame giliausią užuojautą.

Helen ir Mike Dabrovskiai
ir šeima

Toronto, Ontario

iai

buvo paga-
00 tonų pieno,
pagaminta jau
pieno.

buvo iškasta
tonų anglies, o
9,100,000 tonų.
buvo gauta
tonų aliejaus, o
0,000,000 tonų.
Rusijos elek-
s davė 1,900,
tinių valandų
55 metais davė
00,000 kilovati-

mečio plano me-
amība padidės
artus.

nyba prie caro
žymi. Tarybų
0 metais paga-
0 traktorių, o
jau 163,000

s Tarybų Są-
jimo 6,456,000,
medvilninio au-
0,000 jardų vil-
0,000 porų apa-

s buvo paga-
00 tonų cuk-
000 tonų svies-
tonų daržovių

Tarybų Sąjun-
1,400,000 trak-
00 kombainų,
orinių vežimų

s Rusija paga-
000 tonų grūdų
ių, kornų, mie-
kių ir t.t.). Da-
rikuliama kelis
u. Su 1960 me-
180,000,000 to-

s Tarybų Są-
ops viršijo 1913
pajamas dau-
kartų. 1955 me-
mbs pakilo dar
Beveik trys
pajamų eina
asmeninių žmo-
ų ir kultūrinių

ungoje yra apie
nių institutų.

Tarybų Sąjunga
pastangomis,
pagalbos, per-
valstybių intec-
tinį karo, fašis-
ir visokius bol-

Socialistas

Šlovingosios Metinės

M. Šumauskas

Lietuvos-TSR-Ministrų Tarybos Pirmininkas

Liepos 21 dieną Lietuvos respublikos darbo žmonės pažymėjo šešioliktąsias Tarybų valdžios paskelbimo Lietuvoje metines.

Igijusi laisvę ir visišką nepriklausomybę, lietuvių tauta suvienijo savo jėgas su kitomis tarybinėmis tautomis bendram kuriamajam darbui. Nesavanaudiška broliškųjų tarybinių tautų parama įgalino sparčiais tempais įvykdyti Lietuvoje socialistinius pertvarkymus.

Nežiūrint tų padarinių, kuriuos paliko pastarasis karas — labiausiai niokojamas karas žmonijos istorijoje, Lietuvos TSR pramonė jau 1955 metais savo produkcijos apimtimi beveik penkis kartus prašoko prieškarinį lygį. Sukurta eilė naujų pramonės šakų: elektrotechnikos, staklių gamybos, turbinų, laivų statybos ir kitos. Po karo nebuvo tokių metų, kuriais nestotų rikiuotėn naujos stambios įmonės. Tuoj pat metu buvo kasmet plečiami jau veikiančiai, po karo atstatyti fabrikai ir gamyklos.

Lietuvos TSR sukūrė savas tvirtas elektroenergetikos ir kuro bazines.

Iš pagrindų pasikeitė Lietuvos žemės ūkio veidas. Išsiskaidęs, besiremias rankų darbu, jis dabar pertvarkytas į stambų socialistinį žemės ūkį, kuris aprūpintas priešakinė technika — tūkstančiais traktorių, kombainų, sėjamųjų, kuliųjų ir kitų mašinų. Kolūkiams aptarnauti įsteigta 134 mašinų traktorių stotys, kuriose yra apie 14 tūkstančių traktorių (skaičiuojant penkiolikąjėgiais), 1,300 kombainų, daug kitų mašinų.

Vis daugiau kolūkių respublikoje darosi ekonomiškai tvirti. Juose kasmet kyla gamyba ir piniginės pajamos, kolūkiečiai gauna už darbadienius vis daugiau grūdų ir pinigų.

Tarybinė santvarka sudarė neregėtą senojėje Lietuvoje sąlygas liaudies švietimui ir kultūrai vystyti. Jeigu 1940-41 metais Lietuvoje buvo tik 39 progimnazijos ir 67 gimnazijos, tai 1955-56 metais septynmečių mokyklų skaičius padidėjo 25 kartus (dabar yra 972 septynmetės mokyklos), o vidurinių mokyklų skaičius padidėjo šešis kartus (jų dabar yra 386). Jeigu buržuazinėje Lietuvoje daugelis mokyklinio amžiaus vaikų visiškai nelankydavo mokyklos, tai Tarybų valdžios laikais Lietuvoje įvestas visuotinis septynmetis mokslas ir pereinama prie visuotinio vie-

nuolikos metų mokslo. Studentų skaičius aukštosiose mokyklose padidėjo beveik 4 kartus, o moksleivių skaičius specialiosiose vidurinėse mokyklose — daugiau kaip 3 kartus.

Tarybų valdžios laikais Lietuvos liaudies ūkiui buvo parengta žymiai daugiau aukštos kvalifikacijos specialistų, negu per visą iktarybinės Lietuvos gyvavimo laiką. Pavyzdžiui, jeigu 1941 metų sausio 1 d. Lietuvos žemės ūkyje dirbo tik 1,600 specialistų, turinčių aukštąjį ir vidurinį specialųjį mokslą, tai dabar respublikos liaudies ūkyje dirba 4,500 agronomų, zootechnikų, veterinarijos gydytojų ir miškininkų, kurie baigė aukštąjį arba vidurinį specialųjį mokslą.

Tarybų valdžios laikais buvo įsteigta Lietuvos TSR Mokslų akademija, kuri ne tik sujungė visas geriausias respublikos mokslo jėgas, bet ir išugdė šimtus didžiai kvalifikuotų mokslinių darbuotojų. Plačiai išsivystė mokslinis-tiriamasis darbas ir aukštosiose mokyklose, visoje eilėje žinybinių mokslinio tyrimo institutų, laboratorijų, bandymų stočių.

Neišmatuojamai pakilo Tarybų valdžios metais respublikos darbo žmonių kultūros lygis. Tarybų valdžia lietuvių tautinės kultūros vystymui suteikė valstybinį pagrindą. Dėka to bibliotekų skaičius padidėjo 22 kartus, kinoteatrų — daugiau kaip 8 kartus, klubų — 48 kartus, muziejų — 2,5 karto. Drauge pasikeitė ir šių įstaigų darbo turinys. Pirmiausias tarybinės spaudos ir kultūros įstaigų tikslas yra

plėsti darbo žmonių akiratį, vystyti kultūrą — nacionalinę savo forma, socialistinę savo turiniu.

Pažymėje šešioliktąsias savo respublikos nepriklausomybės ir klestėjimo metines, Tarybų Lietuvos darbininkai, valstiečiai ir inteligentija su džiaugsmu suveda pasiekimų rezultatus ir dar atkakliau kovoja dėl naujų liaudies ūkio ir kultūros tolesnio vystymo uždavinių įvykdymo. Šie uždaviniai yra iš tikrųjų grandioziški. Šeštojo penkmečio plane numatyta pramonės produkcijos apimtį respublikoje padidinti 1,8 karto, dar labiau sustiprinti energetikos ir kuro bazę, o šiam tikslui paleisti į darbą Kauno hidroelektrinę, pastatyti visą eilę mažesnių hidroaulinių ir šilumininių elektrinių, išplėsti esamuosius ir perduoti eksploatacijon naujus durpynus, gazifikuoti Vilnių ir Kauną. 1960 metais elektros energijos bus išdirbta 14 kartų daugiau ir durpių bus išgauta 10 kartų daugiau, negu prieškariniu metu.

Ypač dideli uždaviniai yra iškilę žemės ūkio srityje. Sudarius penktajame penkmetyje materialinę bazę žemės ūkiui toliau vystyti, sustiprinus kolūkius ir tarybinius ūkius kvalifikuotais kadrais, buvo padėtas pagrindas žemės ūkiui smarkiai pakelti ir laukininkystės bei gyvulininkystės produkcijos gamybai padidinti tokiu mastu, kuris pilnutinai patenkina besivystančios pramonės ir respublikos darbo žmonių didėjančią pareikalavimą šiai produkcijai.

Šeštajame penkmetyje iškeltas uždavinys padidinti grūdų gamybą 4,2 karto, mėsos — 1,9 karto, pieno — 2,2 karto, bulvių — 2,3 karto ir t. t.

Per šeštojo penkmečio metus numatyta iš esmės įgyvendinti visuotinį vidurinį

Pagerbkime Rašytoją Seną Vincą

Esame skaitę ir pasigėrę daugeliu Seno Vinco vaizdelių, apysakų ir poezijos kūrinių. Turime ir didelę knygą "Seno Vinco Raštai", kurioje randame labai įdomių jo kūrinių prozoje. Tačiau, Senas Vincas yra ir poetas. Jis yra parašęs daug ir gražių eilėraščių, kurie yra išdraikyti laikraščių puslapiuose, nepasiekiami, kada norėtum pasiskaityti. Tai yra skriauda autoriui ir dailiąją literatūrą mylintiems skaitytojams!

Į tą svarbų dalyką buvo atkreiptas dėmesys Laisvės bendrovės direktorių tarybos. Rimtai apsvarsčius dalyką, taryba nutarė išleisti nors dalį Seno Vinco poezijos knygoje. Knyga bus iš 128 puslapių, gražiais apdais, kaina tik \$1. Išleidimas bus atliktas prenumerato keliu.

Senas Vincas yra ilgametis Laisvės bendradarbis, sunkaus darbo ir vargo liaudies rašytojas, jos dvasios stiprintojas kovoje už šviesesnę ateitį. Jis yra užsipelnęs visuomenės pagarbos, kurią mes, nors dalinai, jam išreikšime išleisdami jo poezijos knygą.

Visų apšvieta branginančių žmonių prašome prisidėti prie išleidimo Seno Vinco

poezijos knygos. Jūs pagerbsite autorių ir turėsite jo grožinės kūrybos knygą savo namuose, tik už vieną dolerį. Tuoju užsisakykite tą puikią knygą.

Prenumeratorių vardai bus knygoje atspausdinti; jie bus pagerbti kaip apšvietos skleidėjai ir kaip išleidėjai tos knygos.

Knygą norime išleisti lapkričio mėnesį. Greit užsiprenumeruodami knygą padėsite Laisvei paskirtu laiku ją išleisti.

Prašome įsitęmyti dar vieną svarbų dalyką, būtent tą, kad už dolerį išleisti knygą prie dabartinės brangenybės yra negalima. Dedame kainą tik vieną dolerį todėl, kad suteikti progą įsigyti ją tiems, kurie sunkiau finansiniai verčiasi. Tačiau, geriau finansiniai pasilaikantieji prisidėkite po daugiau kaip su doleriu prie išleidimo Seno Vinco poezijos knygos.

Be tolimesnių pakvietimų, prašome siųsti užsakymus ir pinigus Laisvės Administracijai.

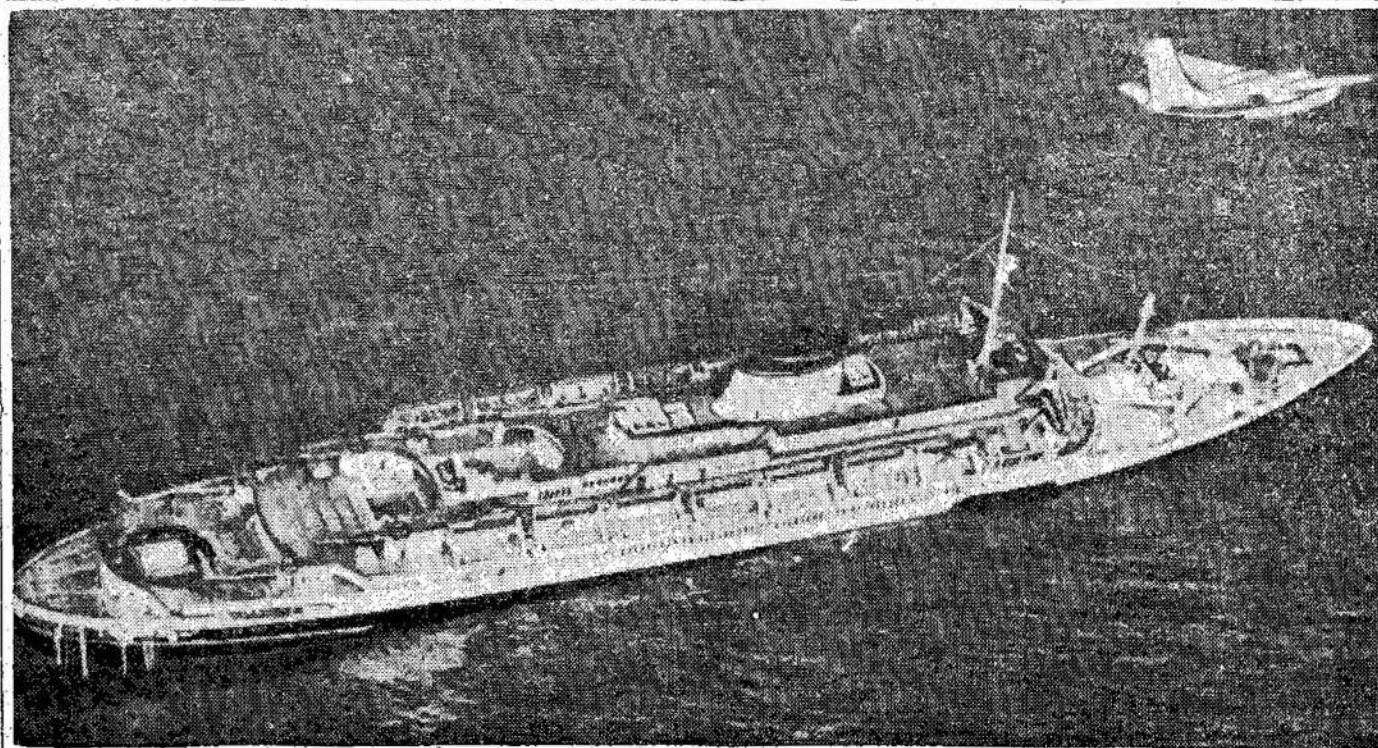
Aiškiai parašykite savo pavardę, kad teisingai galėtume atspausdinti knygoje. Taipgi teisingai pridukite savo antrašą, nes knyga bus pasiūsta jums į namus.

Laisvės Administracija

Paieškojimas

Paieškau savo vyro Lazutkos Jono, Jurgio, gim. 1909 m. Iš Lietuvos išvyko 1944 metais, liepos 22 d. Kiek teko sužinoti, jis buvo Vakarų Vokietijoje, paskui Anglijoje, bet tikrų žinių apie jį neturiu. Ieško žmona ir sūnus Jonas.

Veronika Lazutkienė,
LTSR, Šeduvos miestas,
Kedainių g. Nr. 73

Italijos garlaivis Andrea Doria, kurio pastatymas kainavo \$27,000,000, šiuo tarpu

guli Atlanto dugne netoli Jungtinių Valstijų. Jis nuskeno po to, kai švedų lai-

vas Stokholm pramušė sky-
lę šone. Iš 2,384 asmenų, kurie buvo laive, Stokholm ir

kiti laivai išgelbėjo visus, išskyrus keletą. Abu laivai turėjo radarus.

Montrealo Žinios

Liepos Mėnuo Buvo Šalčiausias ir Beveik Šlapiausias

Paprastai priimta manyti, kad liepos mėnuo yra karščiausias ir gražiausias vasaros laikotarpis. Bet ne taip buvo šiais metais. Tik praėjusis liepos mėnuo čia buvo šalčiausias, kaip bile kada pirmiau buvo užrekorduota ir tik antru kartu lietingiausias. Lygiagrečiai paėmus buvo 66.4 laipsniai šilumos, trys laipsniai žemiau normos. Lietaus iškrito 5.30 colių, o 1945 m. liepos mėnesį buvo iškrito 5.89 coliai. Aukščiausiai temperatūra buvo teiškilusi tik iki 83.5 laipsnių, o buvo nupuolusi net iki 49.9 laipsnių.

Dresmeikeriai Pasirašė Naują Darbo Sutartį

Moterišky suknelių siuvėjai — dresmeikeriai — kuriuos atstovauja International Ladies Garment Workers unija, nuo rugpjūčio 1 d. pasirašė naują darbo su-

tartį su samdytojais. Tarp ko kitą, pagal naują sutartį įvesta "check off" sistema unijos narinių duoklių mokėjimui, dvi savaitės apmokamų atostogų (ligi šiol buvo tik viena savaitė), penkios dienos apmokamos legalių švenčių (ligi šiol buvo tik trys), būtent, Naujų metų, didžiojo penktadienio, Confederation Day, Labor Day ir kalėdų diena ir nuo ateinančių metų sausio 1 dienos pakėlimą algų, kirpėjams ir presoriams po \$3 į savaitę, operėitoriams, finiškoms ir kt. po \$2 į savaitę. Taipgi gauta ir kitų mažesnės reikšmės pagerinimų darbo sąlygose.

Su Piūklų Kėsinosi "Sulyginti" Policininkų Galvas

Viennay Turcot, 23 m. amžiaus, kuris yra stalius, nutarė, kaip policija pranešė, kad trys Montrealo policininkai turi būti "sulyginti" galvų ūgiu. Atsitiko taip: jis

dirbo prie statybos. Trys policininkai liepė jam pavartyti kitur jo ne vietoj pastatytą automobilį. Tada jis puolė ant policininkų pirma su skersiniu piūklų, o paskiau su elektriniu, taip, kad jam "užbaigus darbą" visi trys policininkai turėjo eiti į ligoninę sutaisyti žaizdus. Turcot areštuotas ir paleistas po \$100 užstatu laukia teismo.

Laiškas Atėjo — Per Skandinaviją

Hyman Rosen turi vaistinė ant 5453 Queen Mary Rd., Snowdon'e. Jo klientas pasirašė jam laišką ir įmetė į Snowdon pašto raštinės dėžutę, kuri randasi apie 300 jardų nuo jo vaistinės. Tačiau to laiško jis greitai negavo ir štai dėl ko: Laiškas iš Montrealo nuėjo į Saskatchewan provinciją; iš ten į Copenhagen, Daniją; tada į Goteborg, Švediją; atgal į Winnipegą, ir tik ant galo pasiekė vaistininką Rosen.

Serga

Fenomena Nakienė susirgo paralyžiaus liga. Ligonė randasi Doctors ligoninėje. Yra vilties, kad paralyzius ne tik bus sulaukytas, bet bus ir pagydyta. Linkėtina, kad greitai pasveiktų.

Bronė Navardauskaitė aplaikė vidurių operaciją. Ligonė randasi Reddy Memorial ligoninėje.

Trena Rimkienė, verdunietė, nesijaučia gerai ir randasi Central ligoninėje sveikatos ištyrimui.

Jonas Telėnis sergt ir gydosi namie.

J.—

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

R. Niaura, Irlinton, Mass., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Pauzera \$4.00 aukų.

Brooklynietis B. V., prisiuntė naują ir atnaujintų prenumeratų ir nuo vieno rėmėjo 50 centų aukų.

Ch. Lapienis, Wardsville,

Ont., dėkodamas jų vedybinės sukakties ruošėjams ir paminėjime dalyvavusiems, paaukojo \$5.00.

J. Ziulys, Toronto, pridavė naują ir atnaujintų prenumeratų ir nuo Ch. Songailos, Welland, Ont., \$1.50 aukų.

P. Šlėkaitis, Scranton, Pa., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo vieno rėmėjo 50 ct. aukų.

D. G. Jūsius, Worcester, Mass., prisiuntė nuo Montelle įvykusio spaudos pikniko \$15.00 aukų.

Pov. Ralys, Hamtramck, Mich., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo dviejų rėmėjų po 50 ct. aukų.

J. Kraus, Mich., prisiuntė nuo A. Višniausko jo užprenumeruotą į Tar. Lietuvą naują prenumeratą ir atnaujintų.

A. Bakevich, New Britain, Conn., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.50.

J. Puodžiūnas, Chicago, Ill., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo vieno rėmėjo 50 ct. aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė ten rėmėjų sudėtus \$14.00 aukų. Aukojo: Antanas ir iš Floridos Montreale lankiusis N. Armonaitienė po \$5.00; V. Rimavičius ir J. Girdžius po \$2.00.

A. Janušiai, Montreal, lankydami Toronto, buvo užėję į LB raštinę ir atnaujindami sau ir broliui prenumeratas, paaukojo \$11.50.

A. M. Doveikai, Hamilton, Ont., lankėsi LB raštinėje ir antru kartu šią vasarą gausiai parėmė Liaudies Balsą, vėl paaukodami \$10.00.

V. Smalstienė, Detroit, Mich., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo vienos rėmėjos 50 ct. aukų.

J. Misevičius, Tahsis, B. C., užprenumeravo Argentinon LB ir paaukojo \$1.50.

J. Ragauskai, Wardsville, Ont., dėkodami jų vedybinės sukakties pokylio ruošėjams ir dalyvavusiems paminėjime, per torontietę M. Pauzėnę paaukojo \$10.00.

J. Sklenys, Port Arthur, Ont., prisiuntė ten trijų draugų sudėtus \$15.00 dėl LB vasarinės paramos. Aukojo: J. Staniulis, J. Sklenys

Doreen George, 16 metų torontietė, kuri taipgi bandė perplaukti Ontario ežerą, bet negalėjo. Išbuvus vandenyje 10 valandų, ji nebegalėjo toliau plaukti ir buvo išimta.

ir J. Sargautis po \$5.00. Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū. Administracija

Įrankių Dėžė Užmušė Urbaitį

GERALDTON, Ont. — Jonas Urbaitis padėjo savo draugui Vincui Kiutelaičiui persikelti į kitą namą. Jis važiavo sėdėdamas gale troko, kad niekas neiškristų. Netikėtai jis iškrito iš troko, o dėžė su įrankiais krisdama smogė jam į galvą ir užmušė jį. Tas atsitiko netoli Long Lac, sekmadienį.

Jo lavonas išgabentas į Torontą, kur randasi vienas jo brolis. Kii du broliai dirba miškuose toj apylinkėj. Rep.

UŽTVANKOS REIKALAS NERANDA PRITARIMO

OTTAWA. — South Saskatchewano upės užtvankimas dėl irigacijos laukų ir elektros jėgos čionai neranda pritarimo.

Projektas buvo vėl iškeltas CCF atstovų iš preirijų provincijų, bet vyriausybė, ypač permjeras St. Laurent, neranda svarbos toj užtvankoj. Girdi, ji nesvarbi.

Projektas sudrėkintų 500,000 akrų ir duotų nebrangios elektros.

KOPENHAGA. — Čia vykstančiamė genetikų tarptautiniame kongrese mokslininkai priėmė įspėjimą, kad atominė radiacija sudaro pavojų žmonėms.

Kongrese dalyvavo 500 atstovų iš 29 šalių.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas. 20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą Moderniausiajį Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS Žieminius ir Vasariškus Drabužius į Mūsų Modernišką Storage.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greičius

1205 Chruuch Ave. TRenmore 6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akuščerijos ir Venerinių Ligų

8537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 8 iki 9 val. per pietų

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILES ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITŲ PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service
1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4360
Montreal 2, P. Q., Canada

Rugpjūčio 10, 1956

A. STADALNIKO

ATV

Kanados Lietuvių darbiui Kostui

Prieš Velykas gausių laišką, kuriame kaip mes gyvenam Lietuvoje. Atsakę pasinaudodami laisvą "Už sugrįžimą į puslapius.

Praėjo daugiau laiko, kai mes aplėmėme ronto miestą, kur ilgai gyvenome, ir kę okeaną, sugrįžę mylimą gimtinę Lietuvą. Dabar upės išneša ledus, pavasaris. Gražus nas po senovei nejos jūrą ledo lytis ir jas, į visą savo kėtą, nesinori prisiminti, kuriuos šimtmečių, kuriuos me toli nuo mylimos vėnės. Vienintelis atsiminimas apie prigludusią, kad esate Jūs, mūsų, brangūs draugai.

Visi Jūs žinote, ku įsigyti Kanadoje mokslą. Norint, kad nors specialy turėti daug pinigų, berdis, išgyvenau 26 metus ir neišėjau specialybės. sienio karjera lėkščių plovimu už 75 centus per valandą, kad niekas neiškristų. Tarybinė valdžios baigė vidurinį mokyklą, kurį išstojau į Lietuvos ūkio akademią, kur išsijęs inžinieriaus mės tvarkytojo. Mokslo akademių Tarybinė vyriausybė no mano sūnų, bet ir pragyvenimui man negrąžinamą stipendiją.

Gerą specialybę Stadalniko sūnus, dabar dirba tekint geležinkelio stotyje, ba apie 700 rublių nes.

Kai tik grįžome mums tuojau suteikė Mane, Skeberdį, rintį specialybės, ir skyrė prižiūrėti kos instituto salę, ir aš uždirbiau per mėnesį. Šis gavo darbą "Dronių audinių fabrike", ir jis per mėnesį iki 700 rublių.

"Drobės" fabrikas Stadalnikas, dirbavus darbininkų, kuriame demonstruoti filmai, labai dažnai meno saviveikla. nu, brangūs bičiuliai, išsiskyrimo klausytis iš mažesnių.

A. STADALNICO ir J. SKEBERDŽIO

ATVIRAS LAIŠKAS

Kanačios Lietuvių Savaitraščio "Liaudies Balsas" Bendradarbiui Kostui Kilkveičiui ir jo Bičiuliams Toronte

Prieš Velykas gavome Jūsų laišką, kuriame domitės, kaip mes gyvename Tarybų Lietuvoje. Atsakome Jums, pasinaudodami laikraščio "Už sugrįžimą į Tėvynę" puslapiams.

Praėjo daugiau kaip metai laiko, kai mes apleidome Toronto miestą, kuriame taip ilgai gyvenome, ir, perplaukę okeaną, sugrįžome į savo mylimą gimtinę — Tarybų Lietuvą. Dabar Lietuvoje upės išneša ledus, prasideda pavasaris. Gražuolis Nemunas po senovei neša į Baltijos jūrą ledo lytis, ir žiūrint į jas, į visą savo krašto gamtą, nesinori prisiminti dešimtmečių, kuriuos praleidome toli nuo mylimosios tėvynės. Vienintelis malonus atsiminimas apie Torontą, apie prigludusią mus Kanačią esate Jūs, mūsų tėvynainiai, brangūs bičiuliai ir draugai.

Visi Jūs žinote, kaip sunku įsigyti Kanačijoje bet kokią mokslą. Norint įsigyti kokią nors specialybę, reikia turėti daug pinigų. Aš, Skeberdis, išgyvenau užsienyje 26 metus ir neišmokau jokios specialybės. Mano užsienio karjera pasibaigė lėkščių plėvimu viešbutyje už 75 centus per valandą. Visai kitoks likimas mano sūnaus Vilio, kurį dar mažą kūdikį palikau Lietuvoje. Tarybinės valdžios metais jis baigė vidurinį mokslą, pasikui įstojo į Lietuvos žemės ūkio akademiją, kurią baigė, įsigijęs inžinieriaus — žemės tvarkytojo specialybę. Mokslo akademijoje metu Tarybinė vyriausybė aprūpino mano sūnų bendrabučiu ir pragyvenimui mokėjo jam negrąžinamą stipendiją.

Gerą specialybę įsigijo ir Stadalniko sūnus Vincas. Jis dabar dirba tekintuju Kauno geležinkelio stotyje ir uždirba apie 700 rublių per mėnesį.

Kai tik grįžome į Tėvynę, mums tuojau suteikė darbą. Mane, Skeberdį, kaip neturintį specialybės, laikinai paskyrė prižiūrėti Politechnikos instituto salę ir inventorių, ir aš uždirbu 400 rublių per mėnesį. Stadalnikas gavo darbą "Drobės" vilninių audinių fabriko stalių ceche, ir jis per mėnesį gauna iki 700 rublių.

"Drobės" fabrike, kur aš, Stadalnikas, dirbu, yra erdvus darbininkų klubas, kuriame demonstruojami kinefilmai, labai dažnai pasirodo meno šaviveikla. Kaip malonu, brangūs bičiuliai, po ilgo išsiskyrimo su tėvynė klausytis iš mažens pažista-

mas, kanklėmis, skudučiais ir kitais liaudies muzikos instrumentais atliekamas melodijas, kaip linksma ir džingų būna sieloje, kai fabriko šokėjai pagal liaudies instrumentų muziką šoka liaudies šokį "Klumpakojį".

Fabrike yra gerai įrengta valgykla, kurioje už 3-4 rublius galima gauti skanius, maistingus pietus. Kauno magazinuose yra didelis pramoninių prekių, šilko ir vilnonių audinių, avalynės, gatavų drabužių, radijo imtuvų, dviračių ir daugelio kitų prekių pasirinkimas, už gana prieinamas kainas.

Rašydami Jums laišką, mes norėtume išaiškinti daugeliui mūsų tautiečių keletą klausimų, kuriais jie, kaip pamename, labai domėjosi. Atsimename, kaip daugelis iš lietuvių, rusų, ukrainiečių kalbėjo, kad karo metu tarnavę okupantams, todėl, jeigu grįšią į tėvynę, tai juos tuojau, kaip jie sakydavo, neva "iškart išves į Sibirą". Mums dabar tiesiog juokina darosi, prisiminus tą kvailystę. Tarybų Sąjungos vyriausybė amnestavo visus tarnavusius okupantams, jų niekas nepersekiuoja, jie ramiai gyvena ir visi dirba pagal savo profesiją.

Kai kurie skeptikai iš tikinčiųjų tarpo tvirtino, kad Tarybų Sąjungoje ir Lietuvos TSR bažnyčios sugriautos, nėra nei kunigų, nei pamaldų. Tai taip pat gryniasias prasimanymas. Vien tik Kaune dabar tebeveikia Iguolos bažnyčia miesto centre, Rotušės aikštės ir Žaliojo kalno rajonų bažnyčios, Šančių, Vilijampolės ir Aleksa-

to bažnyčios. Patys savo akimis matėme tuokiantis bažnyčiose daugybę jaunų, laimingų porų. Prie bažnyčių sustoja eilės "Pobiedų" (lengvųjų-komfortiškų automobilių), ir jaunieji, kaip senais laikais, kartu su savo giminėmis vyksta pas fotografus nusifotografuoti vestuvių dieną. Tikintieji laidojami taip pat su visomis katalikų apeigomis ir dalyvaujant kunigui.

Naudojamės laikraščio "Už sugrįžimą į Tėvynę" paslaugomis ir siunčiame visiems savo bičiuliams Toronte savo nuosirūžius sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Baigdami laišką, norime paraginti Jus, mūsų bičiuliai, grįžti į Tėvynę, kuri sutiks Jus kaip savo sūnus.

A. Stadalnikas
J. Skeberdis

Lietuvos TSR,
Kaunas,

1956 m. balandžio 12 dieną.

Admirolas Radford Pasitiki Bombom

WASHINGTON. — Jungtinių štabų vadas admirolas Radford sija ginkluotųjų jėgų mažinimą su pasitikėjimu atominais ginklais.

Senato subkomitetas paskelbė šiuos faktus apie Radfordo liudijimą: Mūsų atominiai ginklai, sako Radfordas yra stipresnis akstinas sulaukyti karą negu armijos diūmas. Amerikoje, pridūrė Radfordas, pasireiškia isteriška tendencija perkainuoti Tarybų Sąjungos galią.

Stiprinant atominį ginklavimąsi, galima sumažinti armiją, sako Radfordas Senato subkomitetui.

MOSADEGĄ PALEIDO IS KALEJIMO

TEHERAN. — Irano autoritetai išleido iš kalėjimo buvusį premjerą Mosadegą, kurs buvo nuteistas trijais metais kalėjimo už "pasikė-

sinimą nuversti karalių". Per draugus jis pareiškė, kad jis pritaria Egipto nacionalizavimui Suezio kanalo kompanijos. Jo valdžia buvo nacionalizavus aliejaus kompaniją, britų kontroliuojamą.

Namų Savininkai

Gal Reikia Jums Pinigų

Dėl Biznio ar Asmeniškiesiems Reikalams?

LITHUANIAN - CANADIAN MORTGAGE CO.

duos jums grynųjų pinigų už antrą morgičių ant jūsų namo, nors jūs jau turite pirmą morgičių. Labai maži mokėjimai. Nereikia mokėti už sutvarkymą morgičių.

Tele.: EM. 8-1242

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. A. Kukty krautuvėje, 847 College St.

ir

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar gimiųjų Europoje, kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit.

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

Ukrainska Knyha

1162 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Yra vienintelė tos rūšies kompanija Kanačijoje, kuri turi Tarybų Sąjungos išduotą specialų leidimą.

Priimam persiuntimui gatavai paruoštus siuntinius iš dėvėtų ar naujų drabužių, medžiagų, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Dėkite savo naudotus, ar bile kur nusipirktus. Taipgi galite atsiųsti mums persiuntimui siuntinius ir iš kitų vietų, iš kitų miestų. Persiunčiame siuntinius tiesiai į Tarybų Sąjungą ir todėl jie nuveina greičiausiai, be jokių sutrukdyimų. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų kontorą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Visi siuntiniai apdrausti.

Siuntinių galima siųsti kiek norite. Kada supakuotas neturi būti sunkesnis kaip 20 svarų. Naudotų drabužių dezinfekavimą galima pavesti mūsų kontorai.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba. Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

(Išskaitant šeštadienius)

Telefonas: LE. 2-8928

Odos O D O S Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausias kainos ir mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.

Visi reikmenys dėl aukštųjų batų \$10.
Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (Į pietus nuo College St.)

Šeštadienį atdara visą dieną.

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykite Bill Paulauską pa

Blustein's Furniture

531 Queen St. W.

Toronto

George, 16 metų to-
kuri taipgi bandė
Ontario ežerą, bet
šbuvas vandenyje
ji nebegalėjo to-
ti ir buvo išimta.

gautis po \$5.00.
pasidarbavusiems
usiems Liaudies
dingai ačiū.
Administracija

Dėžė Urbaiti

DTON, Ont. — Jo-
tis padėjo savo
incui Kiutelaičiui
kitą namą. Jis
dedamas gale tro-
niekas neiškristų.
jis iškrito iš troko,
irankiais krisda-
jam į galvą ir už-
tas atsitiko netoli
sekmadienį.

nas išgabentas į
kur randasi vienas
Kii du broliai dir-
ose toj apylinkėj.
Rep.

KOS REIKALAS A PRITARIMO

VA. — South Sas-
nos upės užtvėnki-
gicijos laukų ir e-
gos čionai neranda

tas buvo vėl iškel-
atstovų iš preirių
bet vyriausybė,
njeras St. Laurent,
svarbos toj užtvėn-
ji nesvarbi.

tas sudrėkintų 500,-
ir duotų nebrangios

NHAGA. — Čia
jame genetikų tarp-
ne kongrese moksi-
riēmė įspėjimą, kad
radiacija sudaro pa-
nėms.

ese dalyvavo 500 at-
29 šalių.

A. BALTRŪNAS

Dainavos Pavasaris

(Tąsa)

— Labas vakaras! — Anė pasirodė tarpduryje apsnigta, įraudusi. — Nebelaukėt?

— Tai lyg ir ne, — verdamas duris, už visus atsiliepė šeimininkas. — Ar iš Merkinės grįžti? Tėvuką buvau, antai, sutikęs, sakė. Kas gi ten gero girdėti?

— Kas ten bus gero, — Anė atrišo skara, nupurtė sniegą. — Barasi vykdomajam, kad miško mūsų apylinkė neveža. Atsilikėliai mes, sako...

— Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi, — nepakeldama galvos, atsiliepė iš užstalės kupriukė.

— Tai, tai... — Ančiulis paglostė apšepusį smakrą. — O kelio nėra. Mitinguot, raginimus rašyt, tai jie gali kiek porį. Bet jeigu dievulis emiegučio pagailės, nebus kelio...

— "Visada tu dievulio pasigendi, kai pajudėti reikia..." — pati sau viena pagalvojo Anė.

Ji žinojo, kad ne taip lengva bus paveikti Ančiulį. Tai gražiais žodėlyčiais, tai savo bėdomis užbers, tik klausykis. Bepigu šiliniui — tas žodžio kišenėje neieško, be matant suriečia senį. Jeigu kaip, ir griežtesniu žodžiu priremia. Anė pati leistis į piktą ginčą vengė. Geriau pamažu, kantriai aiškinti žmogui, nors maža žodžio dėlyte pataikyti į širdį... Tačiau šį vakarą Anė jautėsi pavargusi, norėjo greičiau pareiti namo. Ryt ir taip daug laukia reikalų.

— Kiti veža, — stengdamasi užbėgti seniui už akių, nusuko kalbą Anė. — Ir Dundziai, ir Bugailiškis... Mūsų irgi jau keturis kartus buvo girioje.

Ančiulis nepatenkin t a s krenkstelėjo.

— Kiek čia jūsų kiemui tereikia, — mostelėjo jis ranka. — O man tai skyrė ir dar magaryčių uždėjo... Vežčiau, bet kad arkliai abu nekaustyti. Seniau, būdavo, užėjai į geležies krautuvę Merkinėje — kiek nori imk patkavų. Didelių, mažesnių. Joselis, atsimenu, gatve praieit neleidavo, vis siūlydavo. O dabar ir su žiburiu nerasi. Tai kaipgi tvarkytis, viešpatie dieve?..

— Tik pažiūrėkit, koks aš nuskurdėlis... — mintyse ironizavo mergina. — O pasagos, tikriausiai, rūdija kur nors užkištos. Vargšelis..."

Šeimininkas, nekrepdamas dėmesio į viešnią, abejingai pasikasė užpakalį, nusiziovavo.

— Aš pakalbėsiu su Kauš-

pėdų Povilu. Tik iš ryto atvesk arklis prie kalvės. Surtarta? — Anė skubino užbaigti šneką, kad senis vėl neišsigalvotų kokių nors kliučių. — O mišką vežti reikia. Belaukdami geresnio kelio, iki pavasario išlauksim.

— Tai, tai... Kas be ko... — ruošdamasis išleisti Anę, labai jau mįslingai pratarė šeimininkas. Ir tik paskui pridūrė: — Greitą darbą, sako, velnias renkas...

Anė nieko nebeatsakė į paskutiniąją Ančiulio pastabą. Užsigaubė skara, atsiveikino.

Kai ji ranka jau siekė durų rankenos, kieme pasigirdo keleto žmonių žingsniai. Virstelėjo neužsklęstos priemenės durys. Anė beveik kaktomuša susidūrė su ginkluotu vyriškiu.

— Budreikiukė? — išgirdo ji nustebusį ir kartu piktai džiugų balsą. — Kur taip skubi, lukterk!

Anė, staiga pajutusi krūtinėje kraupų virpulį, bandė netardama žodžio išnirti kieman. Bet tuo metu ant jos peties nusileido geležinė ranka. Jos žvilgsnis susitiko su šaltai rusenančiomis Drižo akimis.

Visą naktį nesumerkė akių Anės motina. Jau, rodos, apims svaigus snaudulys, viskas pasakęs kurčioje užmarštyje, kai ir vėl staiga sukliba vėjo pajudinta langinė, lyg ir pasigirsta kažkieno tylūs žingsniai kieme. Budreikienė atsiseda lovoje, įsiklauso. Ne, taip tik pasirodė: niekas nepajudino durų rankenos, nepasibeldė.

— ...malonės pilnoj... — pats su tavimi... ir pagras tavo įšėiaus vaisius... — šnabžda, suskirdusiomis ūpomis. — Melskis už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje..."

— Gal užsibuvo iki vėlumos ir liko nakvoti? — girdi ji duslų vyro balsą.

Budreika irgi nemiega. Apsiverčia ant kito šono, kostelį. Ima' alsuoti giliai, ritmingai. Bet ir vėl netrukus sugirgžda lova. Tėvas keliasi, tamsoje ieško ant stalo palikto tabako. Ilgai braižo tamsą raudona suklinės žarijėlė...

Aušo. Virš epušoto išnoro apsiblaususi šalta saulė.

Anės vis dar nebuvo.

Pusryčius valgė tylėdami, nenoriai, sunkiai nurydami galugerkyje stringančius kashnius. Budreikienė iš viso vos kelis kartus padažė šaukštą dubenyje ir vėl įsižiūrėjo pro langą stiklinėmis

nieko nematančiomis akimis. Ištryškusi rupi ašara nuvinguriavo skruostu ir tikstelėjo ant stalo. Ji tylėdama atsikėlė, nuėjo prie krosnies. Kurį laiką be jokio aiškaus tikslo kniausėsi prieždoje, perkėlinėjo puodus. Kitą kartą Budreika būtų sušnairavęs, o gal ir sudraudęs piktesniu žodžiu. Bet dabar ir pats padėjo šaukštą. Išsitraukęs iš po lovos išėiginus batus, jis pakulų sauja nubraukė nuo aulų dulkes, ėmė vyturiuoti autu koją.

— Kur taip? — nurydama susitvenkusias ašaras, paklausė žmona.

— Merkinėn.

Gerokai prieš pietus Budreika pravėrė valsčiaus vykdomojo komiteto duris. Visur buvo pilna žmonių, atėjusių su įvairiausiais reikalais. Vieni šlamino kvitų ryšelius, kiti atėjo pasiginčyti dėl prievolių, tretį — laukė paties pirmininko. Budreika pasiteiravo, ar nepasirodžiui čia kartais iš ryto Anė. Bet valsčiaus darbuotojai tik nustebę trukčiojo pečiais: vakar dar su šviesa ji išėjusi namo.

Sunkiais žingsniais Budreika lipo į antrąjį aukštą, kur buvo partorgo kabinetas. Čia irgi lūkuriavo žmonės, atėję už jį žymiai anksčiau. Vos tarpduryje pasirodydavo išeinantis interesantas, tuojau pat smukdavo į kambarį sekantis. Budreikai nieko kito neliko, kaip tik laukti. Jis atsisedo greta žemaugio, pilka kelionine burka apsvilkusio valstiečio, ranka pasirėmė sunkia, nerimo išvargintą galvą.

— Dėl miško pats? — dunkstelėjo jam į šoną kaimynas, atkišęs tabako kapsiuką ir siūlydamas susisukti cigaretę.

Budreika, dar neatsigėšęs nuo savo minčių, pažvelgė į valstietį biaušiomis akimis, numojo ranka ir tik po to nenorom pratarė:

— Ne... dėl dukters aš...

Nustebęs ir nieko nesuprądamas kaimynas paukė pečiais, įsidėjo tabaką burkos kišenėn, užsidedė suklinę.

Tarpduryje pasirodė platus Kuliešius pečiais. Partorgas apžvelgė laukiančius. Žmonių buvo daug, o po kelių minučių jau turėjo prasidėti vykdomojo komiteto posėdis. Jo žvilgsnis sustojo ties pablyškusi Budreikos veidu.

— Koku gi reikalu, tėvai? — tiesdamas ranką, pasiteiravo partorgas.

Budreika nurijo kartelį ir dusliai prakalbo:

— Anės, dukters savo, nesulaukiau namo grįžtant. Atėjau čia teirautis...

— Kaip tai? — nustebę partorgas.

Jo veidas staiga pasidarė neįprastai rimtas, beveik

niūrus. Pirma savęs praledęs Budreiką, jis uždarė kabineto duris ir, nesėsdamas už stalo, paprašė:

— Smulkiau papasakok. Kaipgi čia galėjo atsitikti?

Budreika trumpai apsakė, kaip jis dar iš vakaro, paskui visą naktį laukęs pareizant Anės. Teiravėsis ir čia, ir pas pažįstamus. Pas nieką iš jų nei vakare, nei rytą nebuvo užėjusi. O valsčiaus tarnautojai tvirtina, kad dar su šviesa išėjusi į Rivašiūnus.

Partorgas klausėsi tylėdamas, retkarčiais tik pasitikslindamas vieną kitą smulkmeną. Jo kampuotas veidas kaskart darėsi vis niūresnis. Paskui jis pakėlė telefono ragelį, gana ilgai kalbėjosi su kažkuo.

— Negerai čia... — padėjęs telefono ragelį į vietą ir įsižiūrėjęs į vieną tašką, lyg pats sau pratarė Kuliešius. Paskui jo žvilgsnis nukrypo į Budreiką. — Ką gi, nereikia tik iš anksto nusiiminti. Ar maža taip pasitaiko? Gal kartais ir dabar kelyje netyčia prasilenkei... Tu užek į aną baltą mūrelį, — partorgas parodė ranka per langą kaiminį namą. — Tenai tavęs lauks kapitonas Sinicinas. Tu jam viską ir persakyk. O paskui kartu nuvažiuosit į Rivašiūnus...

Kitu metu nustebę ir neramūs žvilgsniai pirkių languose būtų nulydėję sunkvežimį, pravažiavusį kaimo gatve ir sustojusį ties apylinkės taryba: iš mašinos kebulo išlipo Budreika, kapitonas Sinicinas ir apie dešimt liaudies gynėjų. Tačiau dabar žinia apie Anės dingimą jau buvo apskriejusi visus Rivašiūnus. Netrukus liaudies gynėjai pasklido po kiemus, kviesdami žmones į apylinkės tarybą. Kambaryje sėdėjo kapitonas Sinicinas ir po vieną apklausinėjo rivašiūniškius.

Kiemo stoviniavo būrelis žmonių. Sukrėsti ir apstulbinti įvykio, jie įvairiausiai spėliojo, traukė pečiais. Cilciuvienė, braukdama skarelės kampu ašarą, pasakojo, kaip ji vakar iš ryto sutikusi Anę ir kad mergina būvusi kaip visada linksma, miela.

— Ir pasitaikyk tu man, — gūžčiojo kartu su kitais senis Ančiulis. — Sakytum į vandenį... Viešpatie karaliau, šitokia nelaimė tėvams.

Pamatę veriantį kiemo vartelius mokytoją, žmonės pasitraukė į šalis, padarydami jam taką. Norkūnas, papilkėjęs lyg lauko pelynas veidu, nepažvelgęs nė į vieną iš stovinių, nuėjo tiesiai prie budrų gonkų. Ten sėdėjo Budreika ir Šilinis.

— Na, mat... — kimiai pratarė jis, nusukdamas žvilgsnį į šoną.

Antanui buvo sunku žiūrėti į suledėjusį tėvo veidą.

Blausus, tarsi migla aptrauktas Budreikos žvilgsnis klaidžiojo po gonkelių suskilusius stiklus, retkarčiais sustodamas čia vienoje, čia kitoje vietoje.

— Nebėra mūsų Anės... — kurčiai pratarė jis. Apsidairė, pažvelgė į Šilinį. — Gal užėitų taviškė pas mus, močią bent paramintų. Kaip gervė klykauja...

Atsistojo, susimetė prasiškleidusius kailinukų skvernus ir neatsisveikinęs, pavargusiais žingsniais išėjo namo — aukštas, palinkęs per pečius, tarsi nešdamas sunkų, kitiems nematomą nešulį.

Palydėjęs jį žvilgsniu, Norkūnas pasibeldė į kambario duris. Sinicinas tuo metu sėdėjo vienas ir, sklaidydamas prirašytus popieriaus lapus, kažko laukė.

— Paašikėjo? — sunkiai sėsdamas į kėdę, dusliai paklausė mokytojas.

Operatyvinio skyriaus viršininkas ilgai gesino smilksnėnį cigaretės nuorūka, badė ją piestuko smaigaliu. Paskui pakėlė didelės mergaitiškas akis ir rankos judesiu parodė, kad nieko tokio vis dar nepavyko užčiuopti. Pasiteiravo jis, ką per vienas esąs Kasiulis, pasakojo, kad šis pradžioje tvirtino, neva vakare, nešdamas kiaulei edalą, matęs praeinančią Anę. Bet paskui ir pats suabejojo, ar tik nebus ją supainiojęs su vyresniąja Cilciuvienės dukterim. O šį, pasirodo, tikrai nunešusi Kiaunienėi suverptus vilnių matkus ir apie tą laiką grįžusi namo. Perdaug jau buvo tamsu, kad kas žiūrėtų skarelės ar drabužių spalvą; naktį snigo, pėdos visos nupustytos...

— O visgi? — dar dusliau suskambėjo mokytojo balsas. — Juk negalėjo dingti taip. Tai kas tada: banditai?..

Šimėnėnė nieko neatsakė, bet ir iš jo tylėjimo Norkūnas suprato, kad kitų prielaidų negalėjo būti. Antanas virpančia ranka paėmė iš gulėjusio pakelio cigaretę, užsidedė, godžiai užtraukė dūmą. Sunkios, slėgiančios mintys, tarsi akmens luitas, vis labiau slėgė jį. Atsistojo, nuėjo prie lango, žiūrėjo į apsnigtus laukus, tulumoje mėlynuojančią miško juostą. O ausyse vis dar tebeskambėjo kraupi žinia. Kada atėjęs pas jį liaudies gynėjas perdavė Sinicino kvietimą užėiti į apylinkės tarybą ir pakeliui trumpai papasakojo apie įvykį, Norkūnas vis dar kažkaip nenorėjo tikėti. Manė, kad gal tik šiaip koks nesuiprątimas.

Anė atsiras, sugrįš... Dabar jau nebebuvo nei ko spėlioti, nei kuo guostis... — Jūs iš čia grįžtate Merkinėn? — neatsisukdamas

nuo lango, pasiteiravo Norkūnas.

— O ką?

— Jeigu eisit ieškoti... — mokytojas negalėjo paversti savęs pasakyti "nes tai jam atrodė kaip lutinis susitaikymas su n... timi, kad Anės nebėra gyvų tarpe, o liko tik jie, b... ditai, — aš irgi prašyčiau kartu.

— Gerai, — pagalvojęs tarė kapitonas Sinicinas. Už pusvalandžio mes su sime prie mokyklos.

Norkūnas dar kartą parėjo į tolimą miško juos — šį kartą su aitrnia nekanta ir, nebetaręs žodžių, nuėjo namo pasiimti šaukštą.

Jau buvo pusiaunaktis, vis dar tebeėjo nesusistodama iš pradžių laukais, paskui miško keliuku, skynim biržių linijomis. Išsiau pūga ledinėmis replė žnaibė veidą, drėbė į sniegą. Anės skara, tams užkliuvusi už pušies šakaliko karoti, ir ji ėjo liau vienplaukė, prisideng ma veidą sugrubusia rai. Jeigu netyčia Anė išsindavo iš kelio arba, tams nepastebėjusi tako posū ir toliau eidavo ta pa kryptimi, vienas kuris iš rancijų stukteldavo į nura šautuvo buoze, kimiai teldavo:

— Nu!.. Kur eini, g... te!..

Ir stuktelėjimai, ir ti žodžiai tarsi nepasiekd Anės — ji mechaniškai žgė žingsnį po žingsnio, mažiau bejausdama ša aštrius vėjo gūsius. O ir ti balsai, atrodė, pasivyd ją iš kažkur toli, kurtū beprasmiškai. Tik vieną kartą ji aitrų Drižo riktelį atsiliepė mintyse: "Kur nu? Tu gi geriau žinai. Anė ir protu, ir širdimi vokė, kuo pasibaigs šis gis. Tik vieno ji negalėjo prasti: kodėl taip ilgai tampo po girią, kažkur rosi... Gal dar paleis? O išardys, sumuš ir tik ta nušaus kur nors po pušis. Apie mirtį Anė galvojo ašarų, šaltai. Buvo tik skdu, kad taip netikėtai, lauktai pateko į band rankas, pati neturėda ginklo, nepaleidusi į juos vieno šūvio.

Stebėjosi ir vaikinai, — kartu su Drižu, kodėl šis tarė vestis kartu sulaikytą merginą į miško stovyl. Patys kilimo nuo Varėn jie nepažino nei Rivašiū apylinkių, nei Anės. Tik Drižo koliojimosi gal eprestai, kad ji — vietos gyvistė, kad iš kaimo jiems ir į galvą netoptelė kad prieš porą dienų į s vyklą atvykęs apygardės galiotinis Robertas Kiauninomas ten "Impern... aus" vardu, taip pat...

nuo lango, pasiteiravo Norkūnas.

— O ką?

— Jeigu eisit ieškoti jos, — mokytojas negalėjo prisiversti savęs pasakyti "jū", nes tai jam atrodė kaip galutinis susitaikymas su mintimi, kad Anės nebėra gyvųjų tarpe, o liko tik jie, banditai, — aš irgi prašyčiau kartu.

— Gerai, — pagalvojęs ištarė kapitonas Sinicinas. — Už pusvalandžio mes sustosime prie mokyklos.

Norkūnas dar kartą pažiūrėjo į tolimą miško juostą, — šį kartą su aτρια neapykanta ir, nebetaręs žodžio, nuėjo namo pasiimti šautuvo.

Jau buvo pusiaunaktis. Jie vis dar tebeėjo nesustodami: iš pradžių laukais, paskui — miško keliuku, skynimais, brūzių linijomis. Įsisiautusi pūga ledinėmis replėmis žnaibė veidą, drėbė į akis sniegą. Anės skara, tamsoje užkliuvusi už pušies šakos, paliko karoti, ir ji ėjo toliau vienplaukė, prisidengdama veidą sugrūbusia ranka. Jeigu netyčia Anė išsimušdavo iš kelio arba, tamsoje nepastebėjusi tako posūkio, ir toliau eidavo ta pačia kryptimi, vienas kuris iš varančių stukteldavo į nugarą šautuvo buoze, kimiai rikteldavo:

— Nu!.. Kur eini, gyvate!

Ir stuktelėjimai, ir pikti žodžiai tarsi nepasiekdavo Anės — ji mechaniškai žengė žingsnį po žingsnio, vis mažiau bejausdama šaltį, aštirus vėjo gūsius: O ir pikti balsai, atrodė, pasivydavo ją iš kažkur toli, kurtūs ir beprasniai. Tik vieną kartą ji į aitra riktelėjimą atsiliespė mintyse: "Kur einu? Tu gi geriau žinai..."

Anė ir protu, ir širdimi suvokė, kuo pasibaigs šis žygis. Tik vieno ji negalėjo suprasti: kodėl taip ilgai ją tampo po girią, kažkur varosi... Gal dar paleis? O gal išardys, sumuš ir tik tada nušaus kur nors po pušimi? Apie mirtį Anė galvojo be ašarų, šalta. Buvo tik skaudu, kad taip netikėtai, nelauktai pateko į banditų rankas, pati neturėdama ginklo, nepaleidusi į juos nė vieno šūvio.

Stebėjosi ir vaikinai, ėję kartu su Drižu, kodėl šis nutarė vestis kartu sulaikytąją merginą į miško stovyklą. Patys kilimo nuo Varėnos, jie nepažino nei Rivašiūnų apylinkių, nei Anės. Tik iš Drižo kollojimosi galėjo spręsti, kad ji — vietos aktyvistė, kad iš kaimo... Jiems ir į galvą netoptelėjo, kad prieš porą dienų į stovyklą atvykęs apygardos įgaliotinis Robertas Kiaunė, žinomas ten "Imperatoriaus" vardu, taip pat Anė

pažįsta. Dabar Drižas jautėsi bent dalinai galėsiąs atremti Roberto priekaištus už savo gaujos neoperatyvumą ir, apskritai, "neefektyvią" veiklą.

Iš banditų kalbų Anė suprato, kad jų kelionė baigsis. Šį kartą buozės stuktelėjimu jai nebeliepė pasukti į kairę ar į dešinę, o tik stovėti vietoje ir laukti. Drižas tamsoje pakėlė nusvirusias eglės šakas, sudukseno keturis kartus bato galu. Matyti, ten buvo durlės, nes bildešys nuskambėjo dusliai, lyg pabeldus į tuščią kubilą.

Atsidūrusi silpnai apšviestoje žeminėje, Anė iš pradžių pajuto šleikštų prakaito kvapą, o tik po to pastebėjo ant narų gulėjusius kelis nepažįstamus žmones. Prie grubiai sukalto neobliuotų lentų staliuko sėdėjo dar vienas vyras, apsilvilkęs karminko kieteliu ir, palenkęs galvą, sukiojo traskantį radijo aparatą, ieškodamas jam reikalingos bangos.

— Kokią dedervinę čia dabar parsitempei? — žvilgtelėjęs į Anę, kimiai paklausė jis Drižą.

— Rivašiūnų tarybų valdžia, — pašaipiai metė Drižas ir, matydamas, kad vis tiek Kiaunė neatpažįsta merginos, pridūrė: — Budreikiukė, Šilinio dešinioji ranka... Atėjo mudviejų kvietiti į vestuves: už Norkūno, taip sakant, tekėti ruošiasi.

Kiaunė pakilo iš užstalės ir, truputį pasilenkęs, kad nekliudytų viršugalviu žeminės lubų, žengė kelis žingsnius artyn. Anė stovėjo tylėdama, nuleidusi galvą.

— Žiūrėk tiesiai, stipena! — riktelėjo jis, suduodamas kumsčiu merginai į pasmakrę. — Mes tau iškelsim tokias vestuves, kad velniai balose šoks! Girdi?

— Aš nieko kito iš jūsų ir nelaukiu, — kurčiai pratarė Anė.

Pažadinti Kiaunės riaumojimo, ant narų gulėjusieji kilščiojo galvas, keiksdamiesi. Bet nė vienas nesusidomėjo "tardymu": prie tokių dalykų, matyt, jie buvo pripratę ir niurnėjo vien tik todėl, kad neduoda jiems ramiai miegoti.

— Sakyk, kas Rivašiūnuose gavo šautuvus? — vėl šaižiu balsu užriko Kiaunė. Jo išplėstos akys, rodės, iš pykčio bematant iššoks ant kaktos. Zanduose be perstojo trūkčiojo raumenų gumulėliai. — Ko tyli, raganą? Norkūnas turi? Šilinis turi?..

Anė nepajudino lūpų. Iki tol stovėjęs nuošaliau, dabar prišoko Drižas. Iš visų jėgų jis truktelėjo Anę už pulto atlapų. Mergina pasverdėjo, ranka instinktyviai prisidengė krūtinei.

— Tylėsi? — suspigo Drižas nesavū balsu. — Užmušėsi, į gabalėlius, taip sa-

kant, sukaposiu! — sušvokštė jis ir naganu rankena kirtė Anei į smilkinį...

Akyse pasidarė tamsu. Anė bandė atširemti sienos, bet, nepasiekusi jos, susmuko ant žemės. Per stuostą nuvinguriavo šiltos kraujo srovelės. Vienu metu jos krūtinėje pabudo baimė: norėjosi atsikelti, prašyti pagailėjimo. Staiga jai pasirodė neišsakomai baisu mirti. Mirti pačioje jaunystėje, taip mažai gyvenime mačius gero ir šviesaus... Bet tai truko vos vieną akimirką. Bato spyris vėl ją pakėlė ant kojų. Kartojosi tie patys piktai, pro sukąstus dantis tariami klausimai...

Kurį laiką Anė neatsakinėjo, Tik kai naujas smūgis nudiedavo širdį veriančiu skausmu, ji sukąsdavo iki kraujo lūpas, kad po jas neišsprūstų aiktelėjimas. Priešais save Anė matė vis tuos pačius pykčio iškreiptus veidus. Kokie menki, bejėgiai dabar pasirodė jai Drižo ir Kiaunės veidai. Net ir toje žvėriškoje jų neapykantoje Anė jautė nesąmoningą, panikišką jų pačių baimę. Staiga Anei švystelėjo vilties kibirkštėlė. O gal?... Toks gailus, užjaučiantis buvo jaunosios Ančiulių mergaitės žvilgsnis, kada banditai išsivedė ją pro duris. Gal mergaitė nubėgs pas Antaną, pasakys?..

— Komjaunuolė?

— Taip, — Anė šį kartą ištarė aiškiai ir drąsiai.

— Kas dar Rivašiūnuose komjaunuoliai?

— O kam jums? Visų neišžudysit. Jūs, žvėrys!..

— Tylėk! Sukaposiu į gabalus! — Drižas vėl užsimojo naganu. — Kiek šautuvų yra kaime? Kas juos gavo? — Yra tiek, kad užtektų jus visus iššaudyti. Nieksai, siurbėlės!..

(Bus daugiau)

Shirley Campbell, kuri ir šiemet bandė perplaukti Ontario ežerą. Ji per 19 valandų nuplaukė 31¼ mylios, bet jokiū būdu negalėjo užbaigti paskutinius ¼ mylios. Ji vistiek dovanomis ir pinigais gavo virš \$15,000.

\$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE.

LE. 5-5129

Pardavimas ir Aptarnavimas
Aliejaus Degintuvų ir Pečių

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

Tel. LE. 4-6381

Res. LE. 4-9100

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolino stotis, vasarnamius, visokių biznių; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:

JOHN KAMICHAITIS

899 BLOOR ST. WEST

TORONTO

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Yorke Brothers

Funeral Chapel

Erėvi Kopykla ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W.

ROgers 7-5241

TORONTO

Elora Flower Shop

396 College St.

WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: LE. 4-1175

Tarptautinis Labor Piknikas

TORONTO. — Tarptautinis Labor piknikas šiomet įvyks rugsėjo 2 dieną, suomių kempėj prie Woodbridge. Bus įvairi programa, laimėjimai, kaip ir kitais metais.

Šiomet, tačiau, nebus, kaip seniau, įvairių maisto ruošėjų, išskyrus suomių vasarvietės valgyklą.

Piknikas tęsis iki vėlyvos

Pagal žmonių Pageidavimą color opera film MOUSSORGSKY'S

BORIS GODUNOV

Taipgi MAGIC HORSE Spalvoti komikai angl. paaikškinim.

LASALLE TEATRE

Vieną Savaitę Rugp. 6 - 11

Dundas ir Spadina

nakties. Bus gera orkestra dėl šokių.

Nepamirškite atsilankyti.

Rengėjai

SUEZO KANALAS

(Atkelta nuo 5 psulp.)

gyvenimas priklauso nuo to aliejaus, o Britanijos vyriausybė gauna gerą dalį pajamų iš aliejaus pelno. Viena amerikoniška kompanija uždirbo \$300,000,000 gryno pelno iš savo koncesijų Pietų Arabijoje vien pernai. Tai Vakarų nelaimė, kad didžiama šių didelių aliejaus šaltinių randa-si rankose nepastovių, neat-spėjamų vyriausybių.

"Egiptas galėtų sutrukdyti aliejaus tekėjimą atsisakymas praleisti per Suezą aliejaus tankerius, bet ši galimybė nėra didžiausia bėda Vakarinių jėgų. Jos galėtų apeiti aplink pravedamos vamzdžius ir tokiu būdu ap-

Palaikykite Tuos Biznierių, kurie Skelbia LIAUDIES BALSĄ

Dr. F. Ancevičius, kuris neseniai buvo išrinktas CCF Sveturgimių Komiteto pirmininku Ontarijoje.

eidamos kanalą. Didžiausiu strioku yra tas, kad Nasser'o akcija gali išjudinti grandininę reakciją arabų šalyse, kuri paimtų formą nacionalizacijos aliejaus kompanijų arba reikalavimo rojalčių, kas padarytų aliejų labai brangiu. Sekmingas pasipriešinimas Vakarų jėgoms Suez'o klausimu gali padrąsinti kitų arabų lyderius tą patį išbandyti".

Taigi, Vakarų jėgos nori atgauti Suez'o kontrolę ne tiek dėl to, kad Egiptas neturėtų teisės. Faktinai, Egiptas turi pilnas teises tai daryti. Jis taipgi neatsisako atsiteisti šerinkams. Vakarai priešinasi ir pasiryžę panaudoti ginklą todėl, kad toks Egipto žygis gali išjudinti kolonijas Afrikoje prie didesnio priešinosi imperia-

listams, kurie darosi pelnus iš aliejaus šimtais milijonų, kai tų šalių žmonės skursta baisesiausiam skurde. Tai grynai imperialistinis užmojis iš Vakarų pusės.

Jūsų Grožis — Mūsų Reikalas!

Alvena's Pin Curl Shop

Cold Waves — Shampoo & Fingerwave
Manicure — Eye Brow Arch

Savininkė: Alvena Meldazytė

899 DUNDAS ST. WEST, TORONTO

Dėl susitarimų: EM. 8-8896

Už Elektrą Tik \$2.51 | Mėnesį (Flat rate)

Nereikia įmokėti iš kalno

Daug šilto vandens su

Elektriniu vandens šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST (Brock kampas)

LE. 4-4253

Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847, COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Domės! — Domės!

NUPIGINTA KAINA MEDZIAGOS

Vyriškiems bei Moteriškiems - Kosciūmams

Vilnonės - Angliškos; praėjusio sezono Nuo \$3.75 iki \$5.75 jardui arba nuo \$11.50 iki \$18.50 dėl vyriško kosciūmo.

Dėl siuntimo į Lietuvą, taipgi galime suteikti visa kita, kas reikalinga dėl pasiuvimo kosciūmo

J. RACIO

Belsize Tailors

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

2011 Yonge St. HU. 9-9526

Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

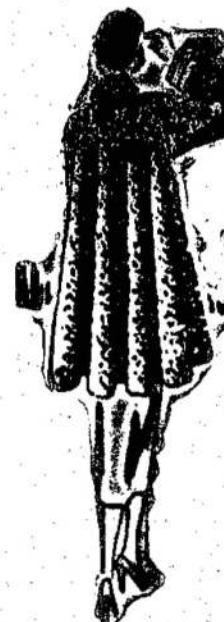
Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakletus, Skraistes ir Kainlerius

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

750 Yonge St.

Telefonas WALnut 1-8971

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušėnienė